

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

в зарубіжних ЗМІ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
Відділ організації та використання документального фонду

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
Фонду Президентів України, канд. наук із соц. ком.

Реферативні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Я. А. Дейнека,
Т. І. Третяк, Н. О. Моршна, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова, П. Ф. Стоян, Д. В. Павленко,
М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2018 році
Виходить один раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ
(інформаційно-реферативний бюлетень)

Випуск 9

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1 – 30 вересня 2019 р.)

Київ 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТІВ.....	9
ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА.....	9
<i>МЕКСИКА</i>	9
ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ	10
<i>ІНДОНЕЗІЯ</i>	10
<i>АЛЖИР</i>	10
<i>АФГАНІСТАН</i>	11
<i>США</i>	11
<i>ТУНІС</i>	12
ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	13
<i>ІЗРАЇЛЬ</i>	13
<i>ГРУЗІЯ</i>	14
<i>КАЗАХСТАН</i>	15
<i>США</i>	15
<i>ТАНЗАНІЯ</i>	17
<i>УКРАЇНА</i>	18
ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	18
<i>КОТ-Д'ІВУАР</i>	18
<i>УКРАЇНА</i>	19
ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	19
<i>АРГЕНТИНА</i>	19
<i>КАЗАХСТАН</i>	20
<i>США</i>	20
<i>УКРАЇНА</i>	21
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ	21
<i>АФГАНІСТАН</i>	21
<i>ВЕНЕСУЕЛА</i>	22
<i>ФРАНЦІЯ</i>	22
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	23
<i>ГВАТЕМАЛА</i>	23
<i>МЕКСИКА</i>	24
<i>США</i>	24
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ.....	24
ЄВРОПА	24
<i>НІМЕЧЧИНА</i>	24
<i>ПОЛЬЩА</i>	26
<i>США</i>	27
<i>ТУРЕЧЧИНА</i>	28
<i>УКРАЇНА</i>	29
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	32
<i>НІМЕЧЧИНА</i>	32
<i>ПОЛЬЩА</i>	33
<i>США</i>	33
<i>УКРАЇНА</i>	34

<i>ФРАНЦІЯ</i>	35
НАТО	37
<i>ТУРЕЧЧИНА</i>	37
ООН	38
<i>ГАЇТІ</i>	39
<i>КАЗАХСТАН</i>	39
<i>США</i>	40
<i>ТУРЕЧЧИНА</i>	40
<i>ФРАНЦІЯ</i>	41
АЗІЯ	42
<i>ЄМЕН</i>	42
<i>ІЗРАЇЛЬ</i>	42
<i>ІНДІЯ</i>	43
<i>ІРАН</i>	44
<i>КОРЕЯ</i>	48
<i>ЛІВАН</i>	49
<i>ПІВДЕННА КОРЕЯ</i>	50
<i>ПАКИСТАН</i>	50
<i>РОСІЯ</i>	51
<i>СИРІЯ</i>	52
<i>США</i>	53
<i>ТУРЕЧЧИНА</i>	58
<i>ФРАНЦІЯ</i>	59
ПІВДЕННА АМЕРИКА.....	60
<i>БРАЗИЛІЯ</i>	60
<i>ВЕНЕСУЕЛА</i>	61
ПІВНІЧНА АМЕРИКА	61
<i>США</i>	61
АФРИКА	62
<i>ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА</i>	62
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	63
<i>КАЗАХСТАН</i>	63
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ	64
<i>ІРАН</i>	64
<i>США</i>	64
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ	65
<i>ІНДОНЕЗІЯ</i>	65
<i>БІЛОРУСЬ</i>	65
<i>БОЛІВІЯ</i>	66
<i>БРАЗИЛІЯ</i>	66
<i>ЗІМБАБВЕ</i>	68
<i>ЛАТВІЯ</i>	69
<i>МАЛЬДІВИ</i>	70
<i>ПОЛЬЩА</i>	71
<i>США</i>	72
<i>ТУРКМЕНІСТАН</i>	78
<i>УКРАЇНА</i>	79
<i>ФІЛІППІНИ</i>	79

ПЕРЕДМОВА

Під час дослідження актуальних проблем інституту президентства країн світу з 1 до 30 вересня 2019 р. було проаналізовано 140 публікацій зарубіжних інтернет-ЗМІ. Із них 65 матеріалів (46 %) було розміщено у ЗМІ далекого зарубіжжя, 75 публікацій (54 %) в інтернет-джерелах близького зарубіжжя.

Найбільшу активність у висвітленні окремих аспектів функціонування інституту президентства за кордоном проявляли інтернет-ЗМІ Азербайджану (55 %), Німеччини (28 %) та Великобританії (17 %). Серед зарубіжних інформаційних веб-ресурсів треба особливо виділити азербайджанський новостійний сайт „Trend” (48 %), німецький інформаційно-політичний портал Deutsche Welle (34 %) та інформаційне агентство Великобританії Reuters (18 %).

Аналіз показав, що у вересні 2019 р. світові ЗМІ частіше оцінювали діяльність президентів на міжнародних теренах (60 %), однакова кількість публікацій стосується висвітлення іміджу президентів (20 %) та діяльності президентів з питань внутрішньої політики (20 %).

Серед матеріалів, які торкаються діяльності президентів на міжнародній політичній арені за період, що досліджується в цьому огляді, превалюють матеріали, що висвітлюють політику азійських лідерів щодо подій у Саудівській Аравії (51 %). Іміджеві характеристики світових лідерів представлені, перш за все, через призму стосунків між президентами США та України (18 %). Внутрішньополітична діяльність президентів коментується в контексті підготовки та проведення президентських виборів в Індонезії, Алжирі, Афганістані, США та Тунісі (15 %).

Лідерами серед президентів, імідж яких найчастіше висвітлюють інтернет-джерела, стали президенти США (48 %), України (25 %) та Франції (15 %). Діяльність президента США Д. Трампа викликала інтерес у світових

ЗМІ через інформаційний бум, викликаний імовірним тиском Д. Трампа на свого українського колегу надати компромат на сина свого суперника на президентських перегонах демократа Дж. Байдена (12 %). Президент України В. Зеленський продовжує привертати увагу світової преси, створюючи інформаційні приводи в контексті своїх стосунків з президентом США (9 %). Увага до Франції була викликана коментарями журналістів про діяльність Е. Макрона, який, на думку ряду світових ЗМІ, захопив кермо європейської дипломатії, заповнивши вакуум, залишений Великобританією та ослабленою Німеччиною (7 %).

Загалом, протягом досліджуваного періоду більшість публікацій електронних закордонних ЗМІ, висвітлюючи окремі аспекти інституту президентства, мали нейтральний характер (42 %). Значно збільшилась частка публікацій з негативним контекстом (38 %). Питання інституту президентства в позитивному ключі висвітлювали у 20 % новинних повідомлень. Найчастіше інтернет-джерела використовують нейтральну тональність, оцінюючи міжнародну політику президентів країн світу (52 %). Здебільшого негативний контекст матеріалів превалює в оцінці іміджу президентів (15 %). Наразі коментарі та відгуки зарубіжних інтернет-ЗМІ щодо інституту президентства в позитивному ключі переважно спрямовані на висвітлення міжнародної діяльності президентів (21 %).

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТІВ

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

МЕКСИКА

Президент Мексики вважає, що референдуми зможуть вирішувати долю экс-президентів

Президент Мексики **А. М. Лопес Обрадор** заявив, що громадськість повинна мати право вибирати, чи мають экс-президенти поставати перед судом після збігання терміну президентства. Він направив законопроект до конгресу, який полегшує проведення референдумів. Виступаючи після того, як було розпочато розслідування щодо скандалу 2014 р., який знищив репутацію його попередника **Е. П. Ньето**, А. М. Лопес Обрадор заявив, що не хоче переслідувати колишніх президентів у суді. Але він закликав конгрес ратифікувати законопроект, прийнятий нижньою палатою в березні, який би змінив Конституцію для полегшення проведення референдумів і проклав шлях до т. зв. голосування про „відкликання його президентства” на половині його шестирічного терміну. „І як тільки (Конституція) буде реформована, і ці референдуми можуть бути проведені, якщо люди вимагають цього і хочуть, щоб экс-президенти поставали перед судом, це право гарантоване”, – заявив президент Мексики на своїй черговій ранковій прес-конференції. А. М. Лопес Обрадор, який вступив на посаду в грудні, агітує проти корупції в мексиканській політиці. Але він розчарував прихильників, коли заявив, що не хоче згадувати минуле після перемоги на виборах у липні 2018 р. Однак останніми тижнями зросли очікування, що А. М. Лопес Обрадор серйозно ставиться до боротьби з корупцією. Прокуратура розпочала розслідування щодо двох високопосадовців попередньої адміністрації **Е. Лозоя**, колишнього начальника державної нафтової фірми **Ретех**, та экс-міністра соціального розвитку **Р. Роблес** щодо нібито зловживання державними коштами. Обидва заперечували будь-які правопорушення. Проте адвокат **Е. Лозоя** заявив, що **П. Ньето** знає про дії свого клієнта в **Ретех**. Сам **П. Ньето** відкинув будь-які звинувачення

(Reuters. – London. – 03.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-mexico-corruption-president/mexican-president-says-referendums-could-decide-fate-of-ex-presidents-idUSKCN1VO27N>).

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

ІНДОНЕЗІЯ

В Індонезії планують відмовитися від прямих виборів президента

Вищі політичні кола Індонезії мають намір домогтися перегляду Конституції 1945 р. і відмовитися від прямих виборів президента країни, поклавши ці функції на вищий законодавчий орган республіки. Як вважає голова Ради народних представників (нижня палата парламенту) Б. Соесатіо, „як мінімум останні чотири рази, коли вибирали президента, продемонстрували більше недоліків, а також роз’єднаність суспільства”. На думку авторів ідеї, що представляють великі партії країни, „відмова від прямих виборів дасть змогу парламенту більш ефективно контролювати не тільки президента, а й усю проведену ним політику. Більше того, партійний принцип виборів глави держави найбільшою мірою відображає демократичні цінності, до яких прагне Індонезія”. Тим часом, як пише видання, наводячи думку індонезійських політологів, відмова від прямих виборів президента, губернаторів, мерів закряє шлях для появи молодих, енергійних реформаторів, як, наприклад, діючий президент **Дж. Відодо**. На початку своєї кар’єри він не був пов’язаний із жодним політичним кланом, а пройшов свій шлях від мера невеликого містечка до глави держави. На минулих виборах Дж. Відодо здобув переконливу перемогу і був переобраний на другий термін

(Trend. – Баку. – 02.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3112463.html>).

АЛЖИР

Очільник армії Алжиру закликав до виборів поточного року

Глава армії Алжиру закликав до проведення виборів цього року, щоб обрати нового президента після того, як у квітні масові протести змусили піти у відставку лідера країни **А. Бутефліку**. Державне телебачення цитувало генерал-лейтенанта А. Г. Салеха, який сказав, що виборча комісія „повинна оголосити заклик 15 вересня”,

що, відповідно до закону Алжиру, повинно відбутися за 90 днів до президентських виборів. Вибори були призначені на липень, але влада скасувала їх, посилаючись на відсутність кандидатів і не називаючи нової дати виборів. Протестувальники також вимагали переносити вибори доти, доки стара владна еліта, включаючи тимчасового президента А. К. Бенсалаха і прем'єр-міністра Н. Бедуї, не підуть із влади. Армія, яка сьогодні є головним гравцем алжирської політики, неодноразово закликала опозицію до співпраці в проведенні виборів якнайшвидше. Тим часом судова влада Алжиру розпочала розслідування корупції щодо численних колишніх вищих посадових осіб та союзників А. Бутефліки

(Reuters. – London. – 02.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-algeria-protests/algeria-army-chief-calls-for-elections-this-year-idUSKCN1VN1M3>).

АФГАНІСТАН

Від полководця до кандидата в президенти Афганістану

Від американського союзника до американського терориста, а тепер кандидата в президенти, минуле Г. Хекматіяра нерозривно пов'язане з мінливою історією Афганістану протягом чотирьох десятиліть війни. У своєму інтерв'ю у столиці Афганістану 71-річний Г. Хекматіяр попередив про зростання насильства, якщо майбутні вибори не будуть вільними та справедливими. Він звинуватив переможця та нинішнього президента **А. Гані** у зловживанні владою, з метою виграти черговий термін. Говорячи рідною мовою пушту, Г. Хекматіяр попередив про кризу, що не зможе бути вирішена навіть втручанням США, якщо під час голосування виявляться факти шахрайства – як це було на останніх виборах п'ять років тому. „Ситуація вийде з-під контролю, і ні уряд, ні іноземні сили не зможуть зупинити це”, – заявив він

(The Associated Press. – New York. – 25.09.2019. – <https://www.apnews.com/c767007da3d1415282e6c63d05007f5e>).

США

Д. Трамп згуртовує прихильників у Нью-Мексико, намагаючись перетворити штат на республіканський

Президент США **Д. Трамп** зробив заявку на переобрання в демократичному

штаті Нью-Мексико, повідомивши виборцям, що його енергетична політика зробила державу заможнішою, і попередивши, що прибутки можуть зникнути, якщо пропозиція, відома як „Зелений новий курс”, набуде чинності. „Демократи хочуть повністю знищити економіку Нью-Мексико”, – заявив Д. Трамп, який похвалився, що нафтовий і газовий бум під час його адміністрації сприяв збільшенню доходів держави. „Демократи ніколи не отримають такого шансу, тому що Нью-Мексико ніколи не дасть їм такого шансу,” – підкреслив Д. Трамп
(*Associated press. – New York. – 17.09.2019. –*
<https://www.apnews.com/ae7d512c3b4248fa8250dd5b44d7e731>).

Мітинг Д. Трампа в Нью-Мексико – це заявка на засмучення наступного року

Д. Трамп втратив у Нью-Мексико 8 % пунктів у 2016 р. Минулого року його партія втратила місце в палаті та особняк губернатора. І все-таки Д. Трамп прямує до Нью-Мексико на акцію передвиборчої кампанії. Нью-Мексико – особливо амбітна мета. Це штат, який може зреагувати на силу Д. Трампа в „сільській Америці і на його неспроможність перемогти латиноамериканців”. Політологи не вважають, що Д. Трамп може отримати політичну підтримку в штаті з найбільшою концентрацією латиноамериканців у США
(*The Associated Press. – New York. – 16.09.2019. –*
<https://www.apnews.com/2a76330724544b439fa7fee2e6745a6f>).

ТУНІС

На президентських виборах у Тунісі 26 кандидатів

У Тунісі проводяться какофонічні президентські вибори. Виборці вибирають серед 26 кандидатів нового лідера, який може забезпечити молоду демократію північноафриканської нації та боротися з безробіттям, корупцією та економічним відчаєм у своїх провінціях. Це лише другі демократичні президентські вибори, які Туніс бачив з моменту своєї „жасминової революції”, яка знищила автократа З. Ель-Абідіна Бен Алі у 2011 р. і спричинила повстання Арабської весни в регіоні. У той час

як Арабська весна призвела до громадянських війн, які все ще переслідують такі країни, як Сирія та Лівія, вона принесла Тунісу демократію. Голосування відбувається тому, що в липні помер перший демократично обраний лідер країни **Б. К. Ес-Сєбсі**. За такої кількості кандидатів немає чіткого лідера перегонів, хоча прем'єр-міністр Ю. Чахед, засуджений медіа-магнат Н. Каруй та А. Муру з поміркованої ісламістської партії Еннахда привертають особливу увагу

(The Associated Press. – New York. – 13.09.2019. – <https://www.apnews.com/5307988f03754265a8cb3a71bbf3c589>).

Кандидати в Тунісі розпочинають свої президентські кампанії

Кандидати в президенти Тунісу розпочали агітацію до виборів 15 вересня на тлі економічних негараздів та войовничої стрілянини, що підкреслило виклики, які стоять перед єдиною демократією, яка виникла після арабських повстань 2011 р. Серед 24 чоловіків та двох жінок, які балотуються на виборах, – прем'єр-міністр, медіа-магнат, затриманий минулого місяця за підозрою в податковому шахрайстві та відмиванні грошей, та кандидат від поміркованої ісламістської партії, забороненої до революції. Президентські вибори були призначені достроково через смерть президента **Б. К. Ес-Сєбсі**, першого демократично обраного глави держави після народного повстання, яке скинуло ветерана-силовика З. Аль-Абідіна Бен Алі. Президент у Тунісі контролює зовнішню й оборонну політику, керуючи разом з прем'єр-міністром, обраним парламентом, який має повноваження у внутрішніх справах. Кожен, хто в кінцевому підсумку очолить країну, зіткнеться з проблемою економіки і продовжуватиме зусилля, спрямовані на зменшення великого державного дефіциту та державного боргу

(Reuters. – London. – 02.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-tunisia-election/tunisian-candidates-start-their-presidential-campaigns-idUSKCN1VN16N>).

ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

ІЗРАЇЛЬ

Президент Ізраїлю закликав до формування широкої коаліції

В ізраїльську урядову коаліцію мають увійти партія діючого прем'єра Б. Нетаньяху „Лікуд” та опозиційний блок партій „Кахоль-Лаван”. Про це президент Ізраїлю **Р. Рівлін** заявив під час зустрічі з представниками партій. За його словами, вони мають сформувати „стабільну” коаліцію національної єдності, передає агенція АФР. Раніше Б. Нетаньяху закликав блок „Кахоль-Лаван” („Біло-блакитні”) сформувати разом „уряд широкої єдності”. У відповідь на це очільник „Кахоль-Лавана” Б. Ганц заявив, що його політична сила отримала в Кнесеті на два місця більше, тому посаду глави уряду має обійняти саме він. Перед виборами він також відхилив можливість формування уряду на чолі з Б. Нетаньяху, назвавши як причину обвинувачення проти чинного прем'єра в корупції
(*Deutsche Welle. – Bonn. – 22.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Q3Vh>*).

ГРУЗІЯ

Грузинська опозиція не виключає імпічменту президента

Грузинська опозиція не виключає, що парламент може поставити питання про імпічмент президента Грузії **С. Зурабішвілі**, у зв'язку з підписанням нею актів про помилування осіб, які вчинили умисні вбивства, повідомляє Голос Америки. Після того як стало відомо, що серед 34 ув'язнених, яких помилувала С. Зурабішвілі, троє були засуджені за вбивство, включаючи вбивство поліцейського, у країні вибухнув скандал. С. Зурабішвілі у відповідь на критику спочатку заявила, що так, як помилування є дискреційним правом президента, вона не має наміру давати додаткові коментарі. Хоча в міру того, як через адвокатів постраждалих ставали відомі деталі про список помилуваних, який не підлягає оприлюдненню, та невдоволення громадськості ставало дедалі більш масштабним, включаючи вуличні протести, 18 вересня президент Грузії оголосила мораторій на акти про помилування. „Помилування – це не те, що думають деякі люди, це не виправдання для кого-небудь або ревізія будь-якого суду, це суб'єктивне і персональне рішення президента. Це оцінка обставин, даності, це оцінка людини, яка водночас є президентом, що не виключає помилок”, – заявила С. Зурабішвілі. Президента Грузії за спірні помилування засудили і члени уряду, включаючи прем'єр-міністра Г. Гахар. „Помилування є дискреції президента, але для мене абсолютно неприйнятно

помилування вбивці, особливо вбивці поліцейського”, – заявив грузинський прем’єр у коментарі для ЗМІ

(Zerkalo. – Baku. – 18.09.2019. – <http://zerkalo.az/gruzinskaya-oppozitsiya-ne-isklyuchaet-impichmenta-prezidenta/>).

КАЗАХСТАН

Президент не віддасть владу парламенту

Президент Казахстану **К.-Ж. Токаєв** негативно відповів на заклики опозиції щодо парламентської республіки в Казахстані, але пообіцяв, що парламент отримає більшу роль у політичній системі країни. К.-Ж. Токаєв став президентом країни у 2019 р. після того, як його попередник Н. Назарбаєв подав у відставку після майже трьох десятиліть у владі. Багато представників опозиції вимагають, щоб Ж.-К. Токаєв демонтував високо централізовану президентську систему влади в країні. „Я переконаний, що Казахстан повинен залишатися президентською республікою, але парламент повинен мати цінну роль у політичній системі”, – сказав президент на зустрічі з представниками опозиції

(Rzeczpospolita. – Warsaw. – 06.09.2019. – <https://www.rp.pl/Polityka/190909497-Kazachstan-Prezydent-nie-odda-wladzy-parlamentowi.html>).

США

Білий дім: демократи знищили шанси на прийняття важливих ініціатив шляхом атак на Д. Трампа

Демократи Палати представників Конгресу США знищили шанси на прийняття важливих для населення законодавчих ініціатив через свої атаки на американського президента **Д. Трампа**. Про це йдеться в поширеній письмовій заяві прес-секретаря Білого дому С. Грішем у зв’язку з початком процедури імпічменту глави держави в нижній палаті законодавчого органу. „Залишивши далеко позаду всю роботу і результати президента Д. Трампа, демократи Палати представників знищили будь-які шанси на прогрес у законодавчій сфері для народу цієї країни, продовжуючи направляти всю свою енергію на упереджені політичні атаки. Їхні нападки на президента і його повістку не тільки необ’єктивні і жалюгідні, але і є нехтуванням

конституційних обов'язків”, – зазначила вона

(*Trend.* – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123488.html>).

Д. Трамп на брифінгу щодо зброї обіцяє захистити другу поправку

Президент **Д. Трамп** пообіцяв захистити другу поправку через декілька годин після того, як обговорив заходи боротьби зі зброєю з топ-радниками, які, можливо, будуть готові публічно виступати за неї. Виступаючи перед журналістами перед польотом до Балтімора, Д. Трамп наполягав на тому, що „під час обговорення” було досягнуто значного прогресу «щодо попередніх перевірок» та різних речей, „пов'язаних зі зброєю”. Але він також дав зрозуміти, що втомився від гніву прихильників зброї, припустивши, що наполягання демократів на нових заходах боротьби з вогнепальною зброєю після літніх масових розстрілів можуть бути не чим іншим, як „хитрощами”. „Існує ймовірність, що це просто змова забрати зброю”, – сказав він. Пізніше він додав у Балтіморі: „Демократи хочуть конфіскувати зброю в американців, що дотримуються законів, щоб вони були абсолютно беззахисними, коли хтось заходить у їхній будинок із пістолетом”

(*The Associated Press.* – New York. – 13.09.2019. –

<https://www.apnews.com/30ad5d8e08264f95b016734a288658de>).

Сенат схвалив кандидата Д. Трампа М. Боумана на посаду у Федеральному резерві

Сенат схвалив кандидатуру президента **Д. Трампа** М. Боумана на повноцінний 14-річний термін у семичленній колегії Федеральній резервній системі. М. Боуман був затверджений на голосуванні 60 голосами проти 31, завоювавши підтримку 49 республіканців та 11 демократів. Лише один республіканець, сенатор Р. Пол з Кентуккі, приєднався до демократів, які голосували „проти”. М. Боуман посідав місце в раді ФРС, призначене для банкіра громади з листопада 2018 р., заповнивши вакантну посаду на комісії, термін якої закінчився 31 січня, та був ренамінований на повний 14-річний термін. Рада ФРС має ще дві вакансії. На початку липня Д. Трамп

заявив, що планує висунути на два місця консервативного економіста Дж. Шелтон та К. Уоллера, керівника досліджень регіонального банку Сент-Луїса ФРС. Однак Білий дім ще повинен надіслати ці кандидатури до сенату. Дж. Шелтон завжди критикувала політику ФРС, а також підтримує повернення до золотого стандарту, згідно з яким вартість долара буде прив'язана до конкретної кількості золота. Вона та К. Уоллер замінять двох потенційних кандидатур, яких спочатку підтримував Д. Трамп – колишнього кандидата в президенти 2012 р. Г. Каїна та коментатора консерватора С. Мура. Г. Каїн знявся після звинувачень у сексуальних домаганнях, а С. Мур відкликався після того, як інформаційні організації розкрили його статті, що принижують жінок

(The Associated Press. – New York. – 12.09.2019. –

<https://www.apnews.com/761a957aa1404462894f61d15cdfb4ac>).

ТАНЗАНІЯ

Законодавці Танзанії протестують проти виключення з парламенту критика президента

Опозиційні депутати в Танзанії бойкотували присягу депутата від правлячої партії, який замінив жорсткого критика президента після його виключення з парламенту. Т. Ліссу, який пережив замах на вбивство у вересні 2017 р., у червні було звільнено з парламенту через прогули та етичні питання. Перший голова парламенту головної опозиційної партії CHADEMA Т. Ліссу спочатку лікувався від своїх ран у Кенії, але з січня 2018 р відновлюється в Бельгії. Його виключення призвело до виборів на його місце в парламенті, які виграв кандидат від правлячої партії СКМ. Вічний супротивник президента **Дж. Магуфулі**, Т. Ліссу був заарештований кілька разів і звинувачений у підбурюванні до збройного нападу серед білого дня у 2017 р. Колишня британська колонія з 57 млн людей, Танзанія давно вважається однією з найбільш стабільних демократій Африки. Але критики звинувачують уряд Дж. Магуфулі в боротьбі з інакомисленням. Його адміністрація закрила деякі газети, заарештувала лідерів опозиції та обмежила політичні мітинги. Уряд відкидає критику. Аналітики вважають, що вигнання Т. Ліссу може ще більше послабити голос опозиції в парламенті, де правляча партія має домінуючу більшість із близько 75 усіх місць.

„Як ми могли бути учасниками присяги, поки Т. Ліссу було несправедливо виключено з парламенту? Усім відомо, що він наразі все ще отримує медичне лікування”, – заявила депутат від опозиції Е. Булайя, яка приєдналася до інших членів парламенту CHADEMA, щоб бойкотувати коротку церемонію присяги нового члена правлячої партії

(Reuters. – London. – 03.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-tanzania-politics/tanzania-lawmakers-protest-against-expulsion-from-parliament-of-critic-of-president-idUSKCN1VO1MQ>).

УКРАЇНА

Верховна Рада України достроково розпустила ЦВК

Президент України **В. Зеленський** вніс до Верховної Ради подання про звільнення з посад членів Центральної виборчої комісії. У поданні глава держави згадує неодноразові прояви ЦВК „недостатньою виваженості або навіть політичної упередженості в рішенні окремих питань, які ставилися до її повноважень”. Президент вказує на понад 20 постанов Центральної виборчої комісії про відмову в реєстрації 28-ми кандидатів у народні депутати України, скасованих судами. Нагадаємо, раніше повідомлялося, що Комітет ВРУ з питань організації державної влади рекомендував парламенту достроково розпустити склад Центральної виборчої комісії. Комітет виборців України вважає, що, незважаючи на висловлені в поданні Президента до парламенту зауваження щодо роботи ЦВК, поки немає об’єктивних підстав для звільнення членів Центрвиборчкому

(Tut.by. – Мінск. – 13.09.2019. – <https://news.tut.by/world/653464.html>).

ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА

КОТ-Д’ІВУАР

Президент Кот-д’Івуару призначає нових міністрів фінансів та сільського господарства

Президент Кот-д’Івуару **А. Уатгара** призначив новий уряд, у якому А. Кулібалі візьме на себе роль міністра фінансів. К. К. Аджумані був призначений на іншу ключову посаду міністра сільського господарства у найбільшій світовій країні з

виробництва какао. Аналітики вважають, що перестановки в уряді А. Уаттари можуть бути кроком для підготовки до президентських виборів 2020 р. Політичний ландшафт західноафриканської нації похитнувся після рішення екс-президента **А. К. Бедьє** в жовтні минулого року про припинення 10-річної коаліції з А. Уаттарою та можливим поверненням іншого колишнього лідера **Л. Гбагбо** після його виправдання в Гаазі. У таборі А. Уаттари сказали, що він може переглянути рішення про те, щоб не брати участь у президентських виборах 2020 р., якщо там будуть брати участь Л. Гбагбо та А. К. Бедьє

(Reuters. – London. – 04.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-ivorycoast-politics/ivory-coast-president-appoints-new-finance-and-agriculture-ministers-idUSKCN1VP2OT>).

УКРАЇНА

Президент України планує провести земельну реформу та велику приватизацію

Президент України **В. Зеленський** доручив своєму новому уряду до початку жовтня подати проект закону про реформування ринку землі та підготувати масштабну приватизацію державних компаній, починаючи з квітня наступного року. В. Зеленський пообіцяв зняти давню заборону на продаж сільськогосподарських угідь, що, як вважають його прихильники, відкриє величезні можливості для інвестицій у сільськогосподарський сектор одного з найбільших світових експортерів зерна. Це є частиною поштовху для того, щоб зробити Україну більш привабливою для інвесторів та подолати корупцію

(Reuters. – London. – 02.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-ukraine-president/ukraine-president-plans-land-reform-large-privatizations-idUSKCN1VN102>).

ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

АРГЕНТИНА

Влада Аргентини вводить контроль за купівлею доларів

Президент Аргентини **М. Макрі** підписав указ, що передбачає введення обмежень на купівлю доларів через падаючий курс національної валюти. Документ був опублікований в „Офіційному віснику Аргентинської Республіки”. „З огляду на

недавні фінансово-економічні явища і невизначеність, викликану передвиборчою кампанією, необхідно вжити термінових тимчасових заходів для того, щоб мати можливість більш активно регулювати обмінний курс і таким чином зміцнити нормальне функціонування економіки”, – ідеться в документі
(*Trend.* – Баку. – 01.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3112428.html>).

КАЗАХСТАН

Президент Казахстану переглядає грошово-кредитну політику напередодні розгляду ключової ставки

Президент Казахстану **К.-Ж. Токаєв** розкритикував монетарну політику центрального банку напередодні перегляду процентних ставок, закликавши банк забезпечити доступний довгостроковий кредит для місцевого бізнесу. „Недостатня ефективність грошово-кредитної політики стає однією з перешкод на шляху економічного розвитку країни”, – ідеться в щорічному зверненні до парламенту. Казахстанський центральний банк зберіг фіксовану облікову ставку на рівні 9,0 % з моменту її зниження на 25 базисних пунктів у березні. Він перегляне ставку на наступному тижні, і критика К.-Ж. Токаєва може вплинути на рішення регулятора. Президент також наказав уряду країни-експортера нафти відкласти до 2023 р. введення додаткових 5 % пенсійних внесків, по суті, додаткового податку на заробітну плату, який мав бути введений у наступному році. К.-Ж. Токаєв зазначив, що запланований додатковий податок на заробітну плату перешкоджав би створенню робочих місць і зростанню заробітної плати. „Тоді ми повернемося до цього питання”, – сказав він

(*Reuters.* – London. – 02.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/kazakhstan-president-tax/update-2-kazakh-president-raps-monetary-policy-ahead-of-key-rate-review-idUSL5N25T0JI>).

США

Д. Трамп заявив, що не бачить необхідності використання нафтового резерву США

Президент США **Д. Трамп** не бачить необхідності розкриття стратегічних нафтових резервів США, незважаючи на скорочення обсягів постачань вуглеводневої

сировини на світові ринки Саудівською Аравією. „Не думаю, що мені необхідно це робити, але я готовий це зробити”, – заявив глава держави, розмовляючи з журналістами прес-пулу Білого дому під час поїздки штатом Каліфорнія. Його просили уточнити, чи прийняв він рішення про використання нафти із стратегічного резерву США. „Я не вважаю, що мені необхідно віддавати розпорядження використовувати паливо із стратегічних резервів. Однак якщо ми захочемо використовувати стратегічні нафтові резерви, то я їх відкрию”, – зазначив він (*Trend. – Баку. – 17.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3120066.html>*).

УКРАЇНА

В. Зеленський обговорив з МВФ реформи в Україні та ситуацію навколо „Приватбанку”

Президент України **В. Зеленський** зустрівся із заступником директора Європейського департаменту Міжнародного валютного фонду Д. Козак і керівником місії МВФ в Україні Роном ван Роденом. Вони обговорили програму підтримки фондом українських реформ. В. Зеленський зазначив, що менш ніж за місяць роботи новообрана Верховна Рада України ухвалила низку законів, спрямованих на реформування фінансового сектора, детінізації економіки та боротьбу з корупцією. „Я запевняю в повній підтримці структурних реформ в економіці, незалежності Національного банку і всебічного розслідування зловживань у банківському секторі”, – заявив В. Зеленський. Крім того, Президент та представники МВФ оговорили реформи в енергетичному секторі та ситуацію навколо „Приватбанку”. Тим часом колишній власник „Приватбанку” І. Коломойський заперечив переговори з владою щодо повернення собі банку. „Я про це читаю тільки в пресі, ніяких реальних переговорів, ні консультацій, ні переговорів не ведеться”, – сказав він в ефірі політичного ток-шоу „Свобода слова Савіка Шустера” (*Deutsche Welle. – Bonn. – 20.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3PyqC>*).

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

АФГАНІСТАН

В Афганістані під час мітингу президента прогрімів вибух

Вибух в Афганістані поблизу місця зборів представників виборчої кампанії президента **А. Гані** в провінції Парван стався, коли глава держави почав свою промову. Раніше телеканал 1TV з посиланням на джерела в службі безпеки розповів, що в дію було приведено магнітний вибуховий пристрій, прикріплений до автомобіля. За уточненими даними, які наводить телеканал 1TV, щонайменше 24 людини загинули і 31 людина отримала поранення під час вибуху поряд із зборами прихильників президента. Як уточнив представник губернатора провінції, саморобний вибуховий пристрій був закладений в автомобілі служби безпеки. За даними кореспондентів, які перебувають на місці, захід продовжується, незважаючи на вибух

(Zerkalo. – Баку. – 17.09.2019. – <http://zerkalo.az/v-afganistane-vo-vremya-mitinga-prezidenta-progremel-vzryv/>).

ВЕНЕСУЕЛА

Депутат Х. Гуайдо звільнений з ув'язнення у Венесуелі

Венесуельського опозиційного лідера **Х. Гуайдо** звільнили з ув'язнення. **Е. Замбрано** був затриманий у травні за звинуваченням у державній зраді за підтримку невдалого повстання, організованого **Х. Гуайдо**. Понад 50 держав **Х. Гуайдо** визнали „тимчасовим президентом”. Цей крок настає через день після того, як президент **Н. Мадуро** досяг угоди з невеликими опозиційними партіями, щоб спробувати вивести країну з політичного глухого кута

(BBC News. – London. – 18.09.2019. – <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-49736985>).

ФРАНЦІЯ

Протест проти пенсійної реформи призвів до транспортного колапсу в Парижі

У паризькому метро 16 ліній. 10 із них закриті через страйк. Люди дістаються до роботи, як можуть: хто на велосипедах або скутерах, хто пішки, хто сподівається на таксі. Президент Франції **Е. Макрон** хоче ввести єдиний пенсійний план для всіх, нині ж у різних професій свої власні пенсії. Багато хто незадоволений, у тому числі

адвокати, співробітники авіаліній і медпрацівники, які закликають до страйків. Три основні профспілки транспортників називають страйк попередженням президенту Е. Макрону. Працівники метро стверджують, що якщо пенсійна реформа буде схвалена, їм доведеться працювати ще кілька років, тому що для них буде скасовано право на ранню пенсію. Угода про можливість виходу на дострокову пенсію була укладена з урядом кілька десятиліть тому, у вигляді компенсації за те, що цим людям доводиться проводити безліч годин під землею. У середньому працівники метро йдуть на пенсію в 55 років, водночас як усі інші французи отримують право на пенсію в 63 роки

(Tut.by. – Минск. – 11.09.2019. – <https://news.tut.by/world/653502.html>).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

ГВАТЕМАЛА

Гватемала оголошує стан облоги після того, як підозрювані наркодилери вбили солдатів

Уряд Гватемали оголосив стан облоги у п'яти північно-східних провінціях, намагаючись відновити контроль після того, як підозрювані наркоторговці вбили трьох солдатів. Влада направить більше військового та поліцейського персоналу в провінції Альта Верапаз, Ель Прогресо, Ізабал, Петен і Закапа – коридор для торгівлі наркотиками, який пролягає від Гондурану до мексиканських кордонів. Цей захід призведе до введення комендантської години, заборони демонстрацій та спрощення збройним силам затримувати людей. Він повинен бути затверджений конгресом. „Ці злочинні угруповання діють по всьому регіону”, – сказав президент Гватемали **Дж. Моралес** на прес-конференції. Гватемальська армія заявила, що група підозрюваних наркоторговців шукала в засідці патруль із дев'яти солдатів, яких відправили затримати літак, що нібито перевозив наркотики. Гватемала, як і сусідні Сальвадор та Гондурас, є транзитним маршрутом для більшої частини кокаїну, що потрапляє в США. Кандидатури, які балотувалися на державні посади на останніх виборах, звинувачувалися у зв'язках із наркоторговцями

(Reuters. – London. – 05.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-guatemala->

drugs/guatemala-declares-state-of-siege-after-suspected-drug-dealers-kill-soldiers-idUSKCNIVQ04P).

МЕКСИКА

Президент Мексики наголошує, що витрати на безпеку зростуть у 2020 р.

Президент Мексики **А. М. Лопес Обрадор** заявив, що федеральний бюджет на безпеку країни зросте в наступному році, оскільки уряд прагне стримувати високий рівень насильницької злочинності. А. М. Лопес Обрадор, який виступав на своїй черговій ранковій прес-конференції, не повідомив більше деталей. План бюджету на 2020 р. повинен бути представлений конгресу 8 вересня

(Reuters. – London. – 03.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-mexico-security/mexican-president-says-spending-on-security-will-increase-in-2020-idUSKCNIVO1MW>).

США

Д. Трамп: М. Помпео не візьме на себе обов'язки усуненого помічника безпеки

Президент **Д. Трамп** заявив, що не збирається просити держсекретаря М. Помпео взяти на себе обов'язки колишнього радника з національної безпеки Дж. Болтона, якого було відсторонено. Д. Трамп зазначає, що 15 людей бажають посади радника з національної безпеки. За словами Д. Трампа, це „велика робота”, оскільки „працювати з Д. Трампом дуже весело”. Раніше президент США заявив, що фокусується на п'яти кандидатах. Він повинен зробити вибір на наступному тижні. Говорили, що М. Помпео може стати одночасно вищим дипломатом США та радником президента з національної безпеки, як Г. Кіссінджер при президенті **Р. Нікسونі**. Але Д. Трамп заявив, що і йому, і М. Помпео подобається, коли третя особа бере участь в обговоренні національної безпеки

(The Associated Press. – New York. – 13.09.2019. – <https://www.apnews.com/c3a42c0846c34f39aa726ea61d6adaff>).

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

ЄВРОПА

НІМЕЧЧИНА

Німеччина просить Польщу пробачити нацистську „тиранію”

Президент Німеччини **Ф.-В. Штайнмаєр** попросив вибачення у Польщі за нацистську „тиранію”, через 80 років від початку Другої світової війни. Ф.-В. Штайнмаєр та інші світові лідери перебували в Польщі, щоб відзначити річницю початку конфлікту. Виступаючи у Варшаві, Ф.-В. Штайнмаєр вибачився за „жахливу війну”, розв’язану Німеччиною. „Ця війна була німецьким злочином”, – сказав він у своїй промові. Його польський колега **А. Дуда** та віце-президент США **М. Пенс** також виступили перед натовпом та главами держав на площі Пілсудського. **А. Дуда** назвав напад нацистської Німеччини „актом варварства”, а **М. Пенс** похвалив польський народ, заявивши, що „ніколи не втрачав надії”. Раніше в містах Велюн та Гданськ відбулися ще дві пам’ятні акції, де сталися перші німецькі напади війни. „Велюн мав показати, що це за війна, що це буде тотальна війна, війна без правил, деструктивна війна”, – сказав **А. Дуда**. Пізніше польський президент розкритикував анексію Криму Росією у 2014 р., натякаючи на нещодавнє „повернення імперіалістичних тенденцій” у Європі. У попередженні європейських лідерів **А. Дуда** сказав, що „закривати очі” на це означає „згоду на подальші напади”

(BBC. – London. – 01.09.2019. – <https://www.bbc.com/news/world-europe-49541111>).

Що таке „формула Штайнмаєра” і чи призведе це до миру на Сході України?

Про „Формулу Штайнмаєра” мало говорять, проте її рекламували як можливий шлях до перемир’я на Сході України, де проросійські сепаратисти воювали з українськими силами. Це своєрідний мирний план, запропонований президентом Німеччини **Ф.-В. Штайнмаєром** ще у 2016 р., коли він був міністром закордонних справ. „Формула Штайнмаєра” – це послідовна дія угоди, заявив „Євроньюз” **П. Дікінсон**, видавець журналу „Бізнес Україна” та співробітник Атлантичної ради. „Згідно з найбільш прихильною до Москви інтерпретацією, формула, згідно з якою вибори відбуватимуться (на Сході України), а нинішнє середовище безпеки все ще діє”, – сказав **П. Дікінсон**. Москва хотіла б, щоб статус-кво було підтверджено таким

чином, щоб переконатися, що він має вплив у цій галузі, щоб зупинити західну інтеграцію, і тоді вона могла б організувати „театральний відступ”, пояснив П. Дікінсон. Хоча міністр закордонних справ В. Пристайко заявив, що Київ уже „погодився” на „Формулу Штайнмаера”, на цьому тижні країна також провела робочу групу, яка виклала умови щодо дорожньої карти та відмовилася підписувати „бланковий чек”

(Euronews. – Paris. – 26.09.2019. – <https://www.euronews.com/2019/09/19/what-is-the-steinmeier-formula-and-will-it-lead-to-peace-in-eastern-ukraine>).

ПОЛЬЩА

А. Дуда вважає, що американські війська в Польщі дадуть можливість уникнути воєн

Президент Польщі **А. Дуда** вважає, що американські війська в Польщі дадуть змогу уникнути воєн. „Нам найбільше потрібен мир, і всі ми віримо, що агресії не буде, тому що ці війська тут присутні. Я глибоко вірю, що це найкращий шлях, щоб запобігти новим військовим конфліктам. Д. Трамп розуміє і уважно дивиться на безпеку в нашій частині світу. Адекватна реакція, на наш погляд – присутність союзницьких військ”, – сказав А. Дуда журналістам у Нью-Йорку. При цьому польський президент вважає, що інвестиції в інфраструктуру для американських військ підуть його країні на користь. „Я не бачу проблеми в тому, щоб ми як держава інвестували в інфраструктуру на нашій землі. Це інвестиції, які ми реалізуємо в Польщі. Це, можна сказати, є модернізація військового потенціалу”, – сказав він. Раніше президенти Польщі і США підписали в Нью-Йорку Спільну декларацію про військове співробітництво

(Zerkalo. – Баку. – 24.09.2019. – <http://zerkalo.az/duda-schitaet-hto-amerikanskije-vojska-v-polshe-pozvolyat-izbezhat-vojn/>).

Світові лідери зібралися в Польщі, щоб відзначити 80-річчя нацистської навали

Лідери понад 40 країн зібралися у Варшаві на церемонії, присвяченій 80-річчю

вторгнення фашистської Німеччини до Польщі та початку Другої світової війни. Президент Німеччини **Ф.-В. Штайнмаєр** попросив Польщу пробачити країну за нацистську „тиранію”. „Я схиляю голову перед польськими жертвами тиранії Німеччини. І прошу пробачення”, – сказав Ф.-В. Штайнмаєр, розмовляючи німецькою та польською мовами. Президент Польщі **А. Дуда** заявив, що річниця є дуже актуальною для сучасної Європи, коли він зустрічався зі своїм українським колегою В. Зеленським. „Ми повинні підкреслити, як дуже важливо, щоб ні у Європі, ні у світі не було дозволено змінювати кордони силою”, – сказав А. Дуда. **В. Зеленський** зазначив: „Сьогодні я щиро подякував Польщі та всій польській нації за всю підтримку, надану в цей важкий час російської агресії”

(Euronews. – Paris. – 16.09.2019. – <https://www.euronews.com/2019/09/01/leaders-gather-in-poland-to-mark-80th-anniversary-of-nazi-invasion>).

США скасують візи для громадян Польщі

Президент США **Д. Трамп** повідомив, що влада країни скасовує візи для громадян Польщі. „Ми робимо винятки (з візових правил) для Польщі. Ми зараз працюємо над структурою. Ви можете повідомити народу Польщі й полякам у США, що президент Д. Трамп це зробив і ніхто цього не зміг довгий час (зробити)”, – сказав Д. Трамп після підписання спільної декларації про посилення оборонного співробітництва між США і Польщею. З польської сторони документ підписав президент **А. Дуда**

(Trend. – Бакү. – 23.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3122925.html>).

США

Україна знову заплуталася в американській політичній бурі

Заява президента **Д. Трампа** про відмову від військової допомоги Україні та його заклик до нового Президента України розслідувати справу стосовно сім’ї політичного суперника вдруге за три роки підштовхнули східноєвропейську націю до американської політичної бурі, вважають автори публікації. До того, як з’явилися новини про те, що агент розвідки подав офіційну скаргу, яка частково ґрунтується на

розмові між Д. Трампом та його українським колегою, Україна прославилася під час судового розгляду над колишнім головою кампанії Д. Трампа П. Манафортом. Він був засуджений минулого року за звинуваченням, пов'язаним з його політичною консультаційною роботою в Україні. Тепер Д. Трамп тиснув на Президента України **В. Зеленського** щодо розслідування стосовно кандидата в президенти від демократів Дж. Байдена та його сина Хантера, який обіймав посаду в раді директорів енергетичної компанії в Україні. Це викликало протистояння з конгресом, оскільки демократи заявили, що вони продовжать офіційну процедуру імпічменту щодо Д. Трампа. Україна була центром інтересів США та отримувала мільйони доларів американської допомоги, оскільки прозахідний уряд взяв владу у 2014 р., а Росія анексувала Кримський півострів і кинула свої сили на підтримку сепаратистів, що воюють на Сході України

(The Associated Press. – New York. – 25.09.2019. –

<https://www.apnews.com/57aa16551d444344a15e8800b2551ded>).

Д. Трамп готовий приєднатися до „нормандського формату”

Президент Сполучених Штатів Америки **Д. Трамп** заявив про свою готовність приєднатися до переговорів у „нормандському форматі” щодо вирішення конфлікту на Донбасі. „Якщо їм потрібно, щоб я приєднався до переговорів, то я б приєднався”, – наголосив Д. Трамп під час брифінгу біля Білого дому. Він також назвав обмін полоненими особами між Києвом і Москвою, який відбувся 7 вересня, „дуже великим і позитивним кроком”

(Deutsche Welle. – Bonn. – 10.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3PJvW>).

ТУРЕЧЧИНА

Р. Т. Ердоган пригрозив Євросоюзу відкриттям кордони для біженців

Президент Туреччини **Р. Т. Ердоган** заявив, що країна буде змушена відкрити свої кордони для біженців, якщо не отримає підтримку зі створення зони безпеки на півночі Сирії. „Хіба Анкара повинна самотужки нести цей тягар? Ми не отримали належної міжнародної підтримки, в тому числі від Євросоюзу, в питанні розподілу

навантаження за біженців. Анкара буде змушена піти на такий крок, щоб отримати належну підтримку”, – сказав президент. Р. Т. Ердоган зазначив, що до кінця вересня Туреччина має намір почати формування зони безпеки в районах Сирії на схід від річки Євфрат відповідно до національних інтересів Туреччини. „Наша мета – створити на сирійській території вздовж 450 км ділянки свого південного кордону зони безпеки для розміщення не менше мільйона біженців”, – підкреслив Р. Т. Ердоган. Він зазначив, що не боїться санкцій, навпаки, тиск зміцнює рішучість Анкари. У 2017 р. глава МВС Туреччини С. Сойлу заявляв, що у відповідь на недружню політику ЄС щодо Анкари Туреччина готова щомісяця відправляти до Європи по 15 тис. біженців

(Kaktus. – Бишкек. – 06.09.2019. –

https://kaktus.media/doc/397413_erdogan_prigrozil_evrosouzy_otkrytiem_granicy_dlia_bejencev.html).

За словами Р. Т. Ердогана, Туреччина має намір провести нову операцію в Сирії

Туреччина сповнена рішучості знищити гнізда терористів на сході від річки Євфрат у Сирії. Про це заявив президент Туреччини **Р. Т. Ердоган**. „У наш порядок денний тепер входить схід Євфрату. Ми сповнені рішучості знищити гнізда терористів на сході Євфрату”, – сказав Р. Т. Ердоган. Напередодні Туреччина і США домовилися про створення зони безпеки на півночі Сирії. Глава МЗС Туреччини М. Чавушоглу і держсекретар США М. Помпео обговорили на переговорах у Вашингтоні „дорожню карту” щодо сирійського міста Манбідж. Раніше М. Чавушоглу і М. Помпео провели зустріч у Брюсселі, під час якої обговорювалася операція „Оливкова гілка” та інші питання

(Trend. – Баку. – 01.09.2019. – <https://www.trend.az/world/turkey/3112421.html>).

УКРАЇНА

Д. Трамп міг би взяти участь у переговорах між Росією і Україною

Проведений 7 вересня обмін ув’язненими між двома країнами американський

лідер назвав „дуже великим кроком”. Обмін провели за формулою „35 на 35”. Серед тих, хто повернувся в Росію, були журналіст К. Вишинський і В. Цемах, свідок у справі про катастрофу рейсу МН17 на Донбасі. В Україну повернулися моряки, затримані в Керченській протоці в листопаді 2018 р., режисер О. Сенцов, а також М. Карпюк та С. Клих, визнані винними у вбивстві російських військових під час першої чеченської кампанії. **Д. Трамп** привітав Москву і Київ з цією подією, зазначивши, що це, „можливо, перший гігантський крок до миру”. Радник президента США з нацбезпеки Д. Болтон заявив, що у Вашингтоні сподіваються, „що в майбутньому ще більше українських в’язнів возз’єднаються зі своїми сім’ями”

(*Tut.by. – Минск. – 09.09.2019. – <https://news.tut.by/world/652843.html>*).

В. Зеленський: Обмін полоненими – перший крок до припинення війни

Президент України **В. Зеленський** заявляє, що обмін полоненими відбувся без зміни попередніх домовленостей з президентом Росії **В. Путіним**. Про це він сказав в аеропорту „Бориспіль”, де зустрічав звільнених українців. „Мені здається, ми всі зробили перший крок. Далі ми будемо наближатися до часу повернення всіх наших полонених і продовжувати вже в Мінському процесі розведення військ двома етапами: Золоте, Петровське – спочатку, а потім розведення по всій території і вже припинення вогню повною мірою і припинення війни”, – наголосив В. Зеленський (*Deutsche Welle. – Bonn. – 07.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3PDFc>*).

В. Зеленський хоче підключити США до нормандського саміту

Український лідер **В. Зеленський** не виключає можливості, що до саміту в „нормандському” форматі може підключитися американська сторона. В. Зеленський повідомив, що підключення США до саміту відбудеться в разі відсутності прогресу в роботі. Він розповів, що вже особисто запросив **Д. Трампа** приєднатися „до вирішення всіх наших проблем”, зокрема припинення військових дій на Донбасі. Також Президент України додав, що до саміту можуть бути підключені й інші великі країни

(Zerkalo. – Бакү. – 26.09.2019. – <http://zerkalo.az/zelenskiy-hochet-podklyuchit-ssha-k-normandskomu-sammitu/>).

В. Зеленський зустрівся в Нью-Йорку з А. Меркель

Президент України **В. Зеленський** зустрівся під час 74-ї сесії Генасамблеї ООН з канцлером Німеччини А. Меркель і обговорив з нею стан підготовки до зустрічі лідерів країн „нормандської четвірки” для узгодження подальших кроків щодо врегулювання конфлікту на Сході України. „В. Зеленський поінформував А. Меркель про ситуацію з безпекою на Сході України, а також про зусилля української сторони щодо відновлення зруйнованого мосту поблизу Станиці Луганської”, – повідомляє прес-служба глави української держави. В. Зеленський підтвердив, що Україна залишається послідовною у виконанні своїх зобов’язань щодо мирного врегулювання на Донбасі з використанням політико-дипломатичних механізмів. Зі свого боку А. Меркель наголосила на незмінності підтримки з боку ФРН зусиль України, спрямованих на встановлення миру на Донбасі

(Deutsche Welle. – Bonn. – 25.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3QCN6>).

Союзники Д. Трампа висловлюють занепокоєння щодо причетності Р. Джуліані до України

Навіть якщо припустити, що президент **Д. Трамп** не зробив нічого поганого, зателефонувавши Президенту України **В. Зеленському**, його союзники приватно висловлюють більш серйозні занепокоєння з приводу порушених етичних питань та можливих політичних помилок, особливо з приводу участі Р. Джуліані. Два союзники Д. Трампа, один з яких є колишнім високопосадовцем Білого дому, описують рівень занепокоєння всередині Білого дому, який набагато більший, ніж те, що Д. Трамп та його прихильники публічно визнають. Колишній чиновник додав, що роль Р. Джуліані є особливо проблематичною з юридичної точки зору, оскільки той має чисто політичні та особисті зв’язки з Д. Трампом і не має офіційної посади в уряді США

(Euronews. – Paris. – 26.09.2019. – <https://www.euronews.com/2019/09/26/trump-allies-voice-concerns-about-rudy-giuliani-s-involvement-ukraine-n1058866>).

Україна і Росія провели обмін: В. Зеленський зустрів українців в аеропорту в Борисполі

Росія і Україна 7 вересня провели обмін ув'язненими за формулою „35 на 35”. У Києві на льотному полі літак зустрічали родичі та близькі звільнених і Президент країни **В. Зеленський**. У Москві росіян зустрічали журналісти. В. Зеленський заявив, що він і президент РФ **В. Путін** зробили все, що обіцяли. У Кремлі заявили, що вітають повернення російських громадян додому. Світові лідери прокоментували обмін заручниками. Президент США Д. Трамп зрадів хорошим новинам: „Росія і Україна провели масштабний обмін ув'язненими”. Президент Франції **Е. Макрон** назвав обмін вирішальним кроком у відновленні конструктивного діалогу, повідомляється на сайті Єлисейського палацу

(Tut.by. – Мінск. – 09.09.2019. – <https://news.tut.by/world/652618.html>).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

НІМЕЧЧИНА

Президент Німеччини вибачився перед поляками

Президент Німеччини **Ф.-В. Штайнмаєр** попросив вибачення у поляків за дії нацистів у Польщі під час Другої світової війни, повідомляє телеканал NDTV. Про це глава держави заявив під час церемонії в польському Велюні в пам'ять про 80-річчя від початку Другої світової війни. Політик сказав, що „схиляє голову перед жертвами нападу на Велюнь”. Він зазначив, що нацисти вчинили злочини проти людяності в Польщі. В.-Ф. Штайнмаєр пояснив, що якщо хтось заявляє, що всі націонал-соціалісти у Європі – це другорядний етап німецької історії, то „говорить лише за себе”. Президент ФРН виголошував промову німецькою та польською мовами, зазначає телеканал

(Zerkalo. – Баку. – 01.09.2019. – <http://zerkalo.az/prezident-germanii-izvinilsya-pered-polyakami/>).

ПОЛЬЩА

Польський президент попередив про повернення імперіалізму

Президент Польщі **А. Дуда** заявив 1 вересня про те, що світовій спільноті необхідно винести уроки з Другої світової війни перед обличчям повернення „імперіалістичних тенденцій”. Цю заяву він зробив у Варшаві на заході, присвяченому 80-й річниці початку Другої світової війни. „Навіть у Європі ми спостерігаємо повернення імперіалістичних тенденцій – зміна кордонів за допомогою сили, атаки на інші держави, окупацію територій”, – заявив А. Дуда, пізніше згадавши в цьому самому контексті російсько-грузинський конфлікт 2018 р. і події в Україні у 2014 р. „І закривання очей не є рецептом світу”, – заявив А. Дуда, який не назвав, однак, прямо Росію джерелом таких тенденцій

(DELFI. – Таллін. – 01.09.2019. – <https://rus.delfi.lv/news/daily/abroad/polskij-prezident-predupredil-o-vozvraschenii-imperializma.d?id=51421257&all=true>).

Президент Польщі підтвердив намір вимагати репарації від ФРН

Напередодні пам’ятних заходів з нагоди 80-річчя початку Другої світової війни офіційна Варшава підтвердила намір вимагати репарації від Берліна. Виплата компенсацій країнам, які зазнали нападу з боку нацистської Німеччини під час війни, є „питанням відповідальності і моралі”, заявив президент Польщі **А. Дуда** в інтерв’ю німецькому виданню Bild. „Воєнні дії завдали Польщі величезної шкоди”, – зазначив глава держави. За його словами, майже 6 млн поляків були вбиті, а міста лежали „в руїнах”. „Більшість загиблих були мирними жителями”, – додав А. Дуда

(DELFI. – Таллін. – 02.09.2019. – <https://rus.delfi.lv/news/daily/abroad/prezident-polshi-podtverdil-namerenie-trebovat-reparacii-ot-frg.d?id=51419893&all=true>).

США

Д. Трамп та А. Дуда обговорили, як зупинити „Північний потік-2”

Президент США **Д. Трамп** і президент Польщі **А. Дуда** під час зустрічі на полях Генеральної асамблеї ООН обговорили, як можна перешкодити реалізації

проекту „Північний потік-2”, повідомляє агентство Bloomberg. Раніше Д. Трамп неодноразово критикував цей проект, закликав Європу до диверсифікації джерел енергопостачань і зазначав, що альтернативним джерелом може стати скраплений природний газ із США. На зустрічі президенти також підписали спільну декларацію про розвиток співробітництва у сфері оборони. При цьому Д. Трамп оголосив про збільшення американської військової присутності в Польщі. За його словами, усі витрати за це візьме на себе польський уряд

(Deutsche Welle. – Bonn. – 24.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Q8DK>).

УКРАЇНА

М. Пенс має намір провести двосторонню зустріч із В. Зеленським у Варшаві

Віце-президент США М. Пенс проведе у Варшаві двосторонню зустріч з Президентом України **В. Зеленським**, як випливає з поширеного Білим домом графіка віце-президента. Згідно з документом, зустріч відбудеться о 14.40 за місцевим часом. Першого вересня в Польщі відбудуться заходи з нагоди 80-ї річниці початку Другої світової війни. На них Польща не запросила делегацію Росії, запросивши своїх нинішніх союзників з НАТО, Євросоюзу, у тому числі Німеччину, а також країни Східного партнерства

(Trend. – Баку. – 01.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3112313.html>).

Європейська преса про „тисячу відсотків” В. Зеленського

Європейські ЗМІ не оминули увагою звинувачення у бік А. Меркель, що пролунали в оприлюдненій Білим домом розмові **Д. Трампа** та **В. Зеленського**. Німецька газета Frankfurter Allgemeine Zeitung розкритикувала В. Зеленського за його згоду „на тисячу відсотків” з твердженням Д. Трампа, що ЄС у цілому та А. Меркель, зокрема, роблять занадто мало для України. „Такі слова не додадуть українському президенту балів ні в Берліні, ні в Парижі. (...) Звісно, можна сумніватися в тому, чи європейці зробили достатньо для України, можна сперечатися й про те, чи завжди це було правильним. (...) Однак факт залишається фактом: без єдності ЄС у питанні

щодо Росії, яку значною мірою сформував саме Берлін, а також без політичної та економічної підтримки, яку Європа надала Україні на тлі російської агресії, сьогодні Україні жилося б набагато гірше”, – переконана Frankfurter Allgemeine Zeitung. У своєю чергу німецьке видання Zeit Online вказало на неприпустимість поведінки Д. Трампа в розмові з українським лідером. Натомість чеське видання Lidove noviny звернуло увагу на те, що тепер Україна опинилася фактично втягнутою в політичне протистояння у Вашингтоні. Водночас польське видання Rzeczpospolita на прикладі України застерігає польських політиків, що підхід ставити виключно на США як на партнера несе за собою певні геополітичні ризики

(Deutsche Welle. – Bonn. – 26.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3QHW9>).

Берлін не дуже цікавить розмова Д. Трампа і В. Зеленського

Експерт фонду „Наука і політика” Ш. Галлінг в інтерв'ю DW закликав не переоцінювати впливу висловлювань **В. Зеленського** у розмові з **Д. Трампом** на відносини між Україною і ФРН. Ш. Галлінг, заявив, що „манера поведінки В. Зеленського у цій розмові з Д. Трампом мене не дуже сильно здивувала. Незалежно від того, досвідчений В. Зеленський як Президент чи ні, очевидним є те, що він намагався сподобатися Д. Трампу і казати те, що той хотів почути. І, я гадаю, що є зрозумілим, наскільки складними є переговори з американським президентом Д. Трампом. Те, яким чином він висловився на адресу Європейського Союзу, Німеччини та А. Меркель, скоріше за все, тут у Німеччині, у федеральному уряді викличе зовсім небагато здивування”

(Deutsche Welle. – Bonn. – 26.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3QJ3m>).

ФРАНЦІЯ

Е. Макрон приймає дипломатичну місію з високим рівнем ризику для ЄС

Президент Франції **Е. Макрон** захопив кермо європейської дипломатії, заповнивши вакуум, залишений Великобританією та ослабленою Німеччиною. Дипломати кажуть, що стратегія з високими ставками, у якій Е. Макрон обійшов Лондон, Брюссель та Берлін, щоб спробувати зменшити протистояння США та Ірану

та налагодити зв'язки ЄС з Росією, є частиною спроби посилити вплив Франції у справах ЄС, вважають дипломати. Незважаючи на те, що він здобув похвалу за спробу вирішити хронічні глобальні кризи, його підхід відчужує європейських союзників, розмиваючи побудовану багатосторонню систему ЄС, додаючи заплутаність за кордоном щодо того, ким насправді керує Європа, вважають дипломати. „Ми поговоримо з тим, хто відповідає, і якщо це Е. Макрон – добре”, – зазначив Г. Сондленд, посол США у Європейському Союзі

(Reuters. – London. – 17.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-france-eu-macron-analysis/frances-macron-embraces-high-risk-diplomacy-at-eus-expense-idUSKBNIW21VY>).

Е. Макрон і Д. Конте закликають до перегляду міграційної політики ЄС

Президент Франції **Е. Макрон** та прем'єр-міністр Італії **Д. Конте** закликали до запровадження нової системи автоматичного розподілу мігрантів у ЄС. Е. Макрон заявив, що обидві країни хочуть у майбутньому відстоювати спільну позицію щодо міграційної політики. За його словами, нині існує „вікно можливостей” для досягнення спільної позиції, „щоб усі країни так чи інакше долучалися до європейської солідарності або були фінансово покарані”, – цитує французького президента агенція dpa. За його словами, ЄС „не проявив достатньої солідарності з країнами, до яких спочатку прибувають мігранти, зокрема з Італією” і додав, що Франція готова переглянути Дублінські домовленості. Згідно з ними, ЄС покладає відповідальність за мігрантів на ту країну євроблоку, до якої вони вперше прибули. „Я переконаний, що ми можемо домовитись про механізм автоматичного перерозподілу під егідою Європейської комісії”, – додав Е. Макрон. Крім того, він зауважив, що країни-члени ЄС, які не братимуть участі в новій системі розподілу, мають бути „фінансово покарані”

(Deutsche Welle. – Bonn. – 19.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Pqqr>).

Е. Макрон закликав президента Ірану повністю дотримуватися зобов'язань у рамках ядерної угоди

Президент Франції **Е. Макрон** обговорив по телефону з президентом Ірану **Х. Рухані** прогрес, досягнутий на переговорах під час саміту Групи семи (G7) в місті Біарріц, вказавши йому на необхідність дотримуватися взятих на себе зобов'язань у рамках Спільного всеосяжного плану дій щодо ядерної програми Тегерана. „У продовження обмінів, що відбулися під час саміту G7 в місті Біарріц, президент республіки підкреслив важливість [збереження] поточної динаміки для створення умов, що сприяють деескалації, шляхом діалогу і вироблення надійного рішення в регіоні, – ідеться в заяві адміністрації французького лідера. – З цією метою він нагадав про необхідність повного дотримання Іраном своїх зобов'язань з ядерної угоди і прийняття необхідних заходів з боку Тегерана для відновлення миру і безпеки на Близькому Сході”

(Trend. – Баку. – 01.09.2019. – <https://www.trend.az/world/europe/3112294.html>).

НАТО

ТУРЕЧЧИНА

Закупівля російських ЗРК С-400 не повинна впливати на американо-турецькі відносини вважає Р. Т. Ердоган

Закупівля російських зенітно-ракетних комплексів (ЗРК) С-400 не повинна вплинути на американо-турецькі відносини, вважає президент Туреччини **Р. Т. Ердоган**. За його словами, у Туреччині вкрай затребувані ЗРК С-400, і в США це прекрасно розуміють. „Існують інші країни-члени НАТО, у яких також є російські ЗРК, але коли справа доходить до Туреччини, чомусь у США на це реагують негативно”, – сказав Р. Т. Ердоган. Відзначимо, що російські ЗРК, С-400 будуть встановлені в Туреччині у грудні поточного року. Після установки всіх комплексів С-400 вже у квітні наступного року зенітно-ракетна система Туреччини буде готова до їхнього використання. Відзначимо, що раніше глава МЗС Туреччини **М. Чавушоглу** сказав, що російські ЗРК С-400 в Туреччині почнуть функціонувати у 2020 р. За словами **М. Чавушоглу**, Туреччина не передасть комплекси С-400 кому-небудь і не встановить їх в іншій країні. Відзначимо, що 12 липня міністр оборони Туреччини **Х. Акар** заявив, що почалася відправка першої партії компонентів С-400

до Туреччини. Блок НАТО раніше висловив стурбованість у зв'язку з повідомленнями про закупівлю Туреччиною комплексів С-400. „Альянс глибоко стурбований цією ситуацією. Генеральний секретар Й. Столтенберг раніше неодноразово заявляв, що кожна держава-член Альянсу має право самостійно приймати рішення про використовувані види озброєнь, однак російські системи будуть несумісні з інтегрованою системою ПРО НАТО, і це є проблемою”, – ішлося в повідомленні прес-служби Альянсу. Раніше зазначалося, що після того як Анкара отримає перші комплекси С-400, міністерство національної оборони Туреччини визначиться з місцем їхньої дислокації

(Trend. – Баку. – 26.09.2019. – <https://www.trend.az/world/turkey/3124137.html>).

ООН

Ч. І. Мун запропонував перетворити демілітаризовану зону в міжнародну зону світу

Демілітаризовану зону, що розділяє Південну Корею і КНДР, можна було б перетворити в міжнародну зону миру. Про це заявив на 74-й сесії Генеральної Асамблеї ООН президент Республіки Корея **Ч. І. Мун**. „Можна було б перетворити демілітаризовану зону в міжнародну зону світу, – зазначив він. – Ця колосальна зелена зона простягнулася на 250 км зі сходу на захід і на 4 км з півночі на південь”. „Якщо демілітаризована зона стане місцем розміщення офісів ООН, що вже діють на території двох Кореї, а також інших міжнародних організацій, що займаються проблемами світу, екології та культури, і якщо ця зона стане центром досліджень проблем миру, миротворчості, контролю над озброєннями та заходів щодо зміцнення довіри, то вона насправді може стати міжнародною зоною світу як за назвою, так і за суттю”, – підкреслив президент. За його словами, він готовий „працювати з Північною Кореєю над тим, щоб зробити демілітаризовану зону об'єктом усесвітньої спадщини ООН”. „На Корейському півострові відбулися глибокі зміни, – констатував Ч. І. Мун. – Переговори щодо встановлення миру можливі. Дві Кореї можуть обговорювати не тільки питання денуклеаризації, а й питання економічного співробітництва”. За його словами, „світ на півострові залежить від продовження

діалогу з Північною Кореєю”. „І ми будемо використовувати всі можливості для сприяння денуклеаризації”, – додав він

(Trend. – Баку. – 24.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123447.html>).

ГАЇТІ

Президент Гаїті скасував поїздку в США через політичну нестабільність у країні

Президент Гаїті **Ж. Моїз** ухвалив рішення скасувати поїздку в Нью-Йорк, де планувалася його участь у 74-й сесії Генеральної Асамблеї ООН. Як повідомило агентство Prensa Latina, візит був скасований через інцидент зі стріляниною в парламенті і протести в Порт-о-Пренсі. Делегацію Гаїті на сесії ГА ООН очолить міністр закордонних справ Б. Едмон. На сьогодні в столиці і ряді великих міст країни проходять акції протесту, що супроводжуються заворушеннями біля урядових будівель та перекриттям доріг. Одною з основних вимог учасників маніфестацій є відставка президента. У Сенаті під час голосування щодо кандидатури прем'єр-міністра Ф. В. Мішеля, призначеного в кінці липня Ж. Моїзом, один із senatorів відкрив стрілянину з пістолета. У результаті поранення отримали фотограф агентства Associated Press і співробітник апарату верхньої палати парламенту. Голосування було зірвано

(Zerkalo. – Баку. – 24.09.2019. – <http://zerkalo.az/prezident-gaiti-otmenil-poezdku-v-ssha-iz-za-politicheskoy-nestabilnosti-v-strane/>).

КАЗАХСТАН

К.-Ж. Токаєв запросив В. Зеленського в Казахстан

Президент Казахстану **К.-Ж. Токаєв** провів зустріч із Президентом України В. Зеленським. Зустріч пройшла в штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку, США. Відзначається, що під час бесіди К.-Ж. Токаєв і **В. Зеленський** обмінялися взаємними привітаннями з нагоди обрання на вищі державні пости. Президент Казахстану підкреслив схожість історії і спільність майбутнього двох країн. Він висловив готовність до подальшого розширення співробітництва з Україною в політичному і торгово-економічному вимірах, зазначивши наявність великих можливостей для

цього. На завершення зустрічі К.-Ж. Токаєв і В. Зеленський запросили один одного здійснити взаємні візити

(Trend. – Баку. – 26.09.2019. – <https://www.trend.az/casia/kazakhstan/3123668.html>).

США

П'ять ключових моментів із другого дня щорічної Генеральної Асамблеї ООН

Світові лідери перебувають у Нью-Йорку на другий день Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Подія відбувається в міру зростання напруженості на Близькому Сході через останні напади на нафтові споруди Саудівської Аравії. США звинувачували ці напади на Іран, звинувачення, які Тегеран заперечує. Також робиться акцент на зміні клімату, напередодні цього тижня проводяться масові протести. Учора **Д. Трамп** прицілився в Іран та Китай і заявив, що „майбутнє належить патріотам”, а не глобалістам. Президент Франції **Е. Макрон** та канцлер Німеччини **А. Меркель** обговорили необхідність відкриття діалогу між США та Іраном. **Е. Макрон** заявив, що світовим лідерам бракує сміливості, яка потрібна для побудови миру та відповідальності

(Euronews. – Paris. – 26.09.2019. – <https://www.euronews.com/2019/09/25/watch-live-world-leaders-speak-at-second-day-of-un-general-assembly>).

ТУРЕЧЧИНА

Туреччина скоротила використання пластикових пакетів у три–чотири рази

Використання пластикових пакетів у Туреччині скоротилося в три–чотири рази. Про це заявив турецький президент **Р. Т. Ердоган**, виступаючи на саміті з питань клімату в штаб-квартирі ООН. „Ми скоротили використання поліетиленових пакетів у три–чотири рази, а до 2023 р. плануємо збільшити на 30 % виробництво електроенергії з поновлюваних джерел. Ми також перейдемо на систему „Нуль відходів” у 400 тис. будинків у республіці, на 35 % підвищимо переробку сміття”, – відзначив турецький лідер. За його словами, „Туреччина є однією з небагатьох країн, де збільшуються площі лісів”. „Ми вже посадили близько 18 млн саджанців, ще

11 млн посадимо найближчим часом, щоб збільшити на 30 % площу лісів”, – додав президент. Р. Т. Ердоган також назвав Туреччину „провідною країною у сфері використання поновлюваних джерел енергії”. Із січня 2019 р. пластикові пакети у всіх магазинах Туреччини стали платними для скорочення їхнього використання (*Trend. – Баку. – 24.09.2019. – <https://www.trend.az/world/turkey/3122936.html>*).

ФРАНЦІЯ

Е. Макрон закликав країни збільшити внески в Зелений фонд ООН

Президент Франції **Е. Макрон** закликав країни збільшити внески в Зелений фонд ООН, щоб зібрати 10 млрд євро і в тому числі компенсувати вихід США з угоди щодо клімату. „Першочергове завдання – Зелений фонд. Німеччина, Великобританія і Франція подвоїли свої внески (у фонд). Франція виділить 1,5 млрд євро у фонд”, – сказав **Е. Макрон**, виступаючи на саміті ООН з питань клімату. Французький лідер зазначив, що Норвегія також подвоїла свій внесок. „Учора Швеція, Данія подвоїли свої внески, Нідерланди збільшать внесок. Зараз налічується 7 млрд євро, мета – досягти 10 млрд євро, щоб також компенсувати вихід США”, – підкреслив Е. Макрон. Він висловив надію, що під час Генасамблеї ООН будуть хороші новини від американської сторони. „Але я закликаю всіх, хто цього не зробив, збільшити свої внески в Зелений фонд”, – сказав президент Франції (*Trend. – Баку. – 23.09.2019. – <https://www.trend.az/world/3122909.html>*).

Е. Макрон на Генасамблеї ООН нагадав слова О. Солженіцина про брак сміливості

Президент Франції **Е. Макрон** з трибуни Генеральної Асамблеї ООН закликав світових лідерів знайти сміливість у творенні світу, нагадавши слова лауреата Нобелівської премії з літератури російського письменника О. Солженіцина про важливість для політиків проявляти відвагу. „Олександр Солженіцин під час виступу в Гарварді в 1978 році говорив про те, що нам не вистачає сміливості, – нагадав Е. Макрон. – І сьогодні я хотів би звернутися із закликом, щоб ми знову набули сміливість, перш за все, у тому, щоб бачити світ і відвагу, щоб узяти на себе

відповідальність”. „Творити світ – це означає йти до діалогу, компромісу, до відтворення довіри”, – зазначив французький лідер. Він підкреслив, що „саме це потрібно сьогодні в багатьох регіонах і, зокрема, на Близькому Сході”

(Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123459.html>).

АЗІЯ

ЄМЕН

Президент Ємену закликав Ер-Ріяд змусити ОАЕ припинити авіаудари

Президент Ємену **А. Р. Мансур Хаді** закликав Саудівську Аравію втрутитися і зупинити підтримку ОАЕ сепаратистам на півдні країни. Міноборони Ємену раніше повідомило, що ОАЕ завдали авіаударів по позиціях урядових військ у південних провінціях Аден і Аб'ян, від яких не менше 300 військовослужбовців і цивільних загинули або отримали поранення. „Я від імені всього нашого народу Ємену звертаюся із вдячністю до товариша з перемог і долі – Саудівської Аравії... з проханням втрутитися, щоб зупинити це кричуще втручання за допомогою підтримки цих угруповань і використання ВПС проти наших збройних сил”, – ідеться в тексті заяви. Радник міністра інформації Ємену **М. ар-Рахбі** назвав „геноцидом” дії еміратської армії, які вона зробила, щоб підтримати сепаратистів, які воюють з урядом за владу на півдні країни

(Zerkalo. – Баку. – 01.09.2019. – <http://zerkalo.az/prezident-jemena-prizval-er-riyad-zastavit-oae-prekratit-aviaudary/>).

ІЗРАЇЛЬ

Д. Трамп обговорив з Б. Нетаньяху висновок договору США з Ізраїлем про спільну оборону

Президент США **Д. Трамп** провів телефонну розмову з прем'єр-міністром Ізраїлю **Б. Нетаньяху** й обговорив укладення договору про спільну оборону між двома країнами. Про це американський лідер написав на своїй сторінці в мережі Twitter. „У мене сьогодні була телефонна розмова з прем'єр-міністром **Б. Нетаньяху**, і ми обговорили можливість просування вперед у підписанні договору про спільну оборону між Сполученими Штатами та Ізраїлем, який би ще сильніше скріпив

чудовий союз між нашими двома країнами. Я з нетерпінням чекаю продовження цих дискусій після виборів в Ізраїлі, коли ми зустрінемося в ООН пізніше ”, – заявив Д. Трамп

(Trend. – Баку. – 14.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3118641.html>).

ІНДІЯ

Д. Трамп переконаний, що лідери Індії і Пакистану зможуть знайти спільну мову

Прем'єр-міністри Пакистану й Індії І. Хан і Н. Моді зуміють знайти спільну мову і почати рух до врегулювання проблем у двосторонніх відносинах. Таку думку висловив президент США **Д. Трамп**, розмовляючи з журналістами на зустрічі з Н. Моді під час 74-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. „Думаю, він хотів би побачити якийсь розвиток подій, щось надзвичайно плідне”, – заявив американський лідер, коли його попросили прокоментувати очікування, пов'язані з діяльністю І. Хана на чолі пакистанського уряду. „Я вірю, що ці два чудових джентльмени зустрінуться і про щось домовляться”, – сказав Д. Трамп про Н. Моді й І. Хана. „Але я дійсно вважаю, що прем'єр-міністр Н. Моді і прем'єр-міністр І. Хан порозуміються. Їхня зустріч дасть багато хорошого”, – підкреслив господар Білого дому. Він підтвердив, що має на увазі, у т. ч., проблему Кашміру. „Було б добре, якби вони про щось домовилися щодо Кашміру. Ми всі хочемо це бачити”, – зазначив Д. Трамп. Глава адміністрації США фактично відмовився критикувати І. Хана, хоча індійська преса кілька разів намагалася підвести його до цього своїми питаннями. „У вас чудовий прем'єр-міністр, він вирішить проблему, у мене в цьому немає сумнівів”, – сказав президент США, відповідаючи на прохання повідомити, як йому бачиться взаємодія з І. Ханом, спрямоване на те, щоб домогтися від Пакистану активної участі в боротьбі з тероризмом. Д. Трамп відмовився пояснювати, який сигнал він би направив І. Хану. „Сигнал посилати не мені”, – вважає президент США. При цьому він вказав, що, на його думку, „Іран повинен бути на першому місці в списку” держав, що підтримують тероризм. Крім того, Д. Трамп високо оцінив свої особисті відносини з Н. Моді. „Моя особиста” хімічна реакція „[з Моді] – краще не буває”, –

заявив Д. Трамп. „Цей захід показує, як сильно мені подобаються Індія і ваш прем'єр-міністр”, – пояснив Д. Трамп

(Trend. – Баку. – 24.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123448.html>).

ІРАН

Іран попереджає США про відповідь на будь-які дії щодо нападу Саудівської Аравії

Іран попередив США про те, що будь-які дії, вжиті проти нього після нападу на нафтові установки Саудівської Аравії, будуть супроводжуватися „негайною” відповіддю Тегерану. Президент Ірану та міністр закордонних справ також можуть пропустити зустрічі на високому рівні в Організації Об'єднаних Націй, оскільки США ще не видають їм візи, повідомляє IRNA. Зустріч розглядалася як можливість для прямих переговорів між президентом Ірану **Х. Рухані** та президентом США **Д. Трампом** на тлі посиленої напруженості та нападів унаслідок одностороннього виходу Америки з ядерної угоди Ірану зі світовими державами рік тому. Однак нещодавній напад на Саудівську Аравію та коментарі Ірану свідчать про те, що такі переговори стають дедалі малоймовірнішими

(The Associated press. – New York. – 18.09.2019. –

<https://www.apnews.com/9fb95c0d28c84fd0bf10817dea3ddaab>).

Президент Ірану прибув до Анкари для участі в тристоронньому саміті щодо Сирії

Президент Ірану **Х. Рухані** прибув до Анкари для участі в тристоронньому саміті щодо Сирії. Інформація про це наводиться на офіційному сайті іранського президента. Крім переговорів у тристоронньому форматі з главами Росії та Туреччини, президент Ірану проведе двосторонні зустрічі з **В. Путіним** і **Р. Т. Ердоганом**. При цьому, крім сирійської проблематики, політики планують обговорити широке коло питань, включаючи розвиток економічних відносин і регіональну безпеку. Перший російсько-ірансько-турецький саміт щодо Сирії відбувся в листопаді 2017 р. в Сочі. За його підсумками учасники заявили, що

створення зон деескалації не повинно підривати територіальну цілісність і порушувати суверенітет арабської республіки, а також закликали владу в Дамаску й опозиційні сили до участі в Конгресі сирійського національного діалогу. Потім присвячені сирійському врегулюванню переговори президентів трьох країн проходили в Анкарі (квітень 2018 р.), Тегерані (вересень 2018 р.) і Сочі (лютий 2019 р.)

(Trend. – Баку. – 15.09.2019. – <https://www.trend.az/iran/politics/3118865.html>).

Прем'єр Японії заявив, що в кінці вересня зустрінеться з президентом Ірану

Прем'єр-міністр Японії С. Абе заявив на засіданні керівництва правлячої в країні Ліберально-демократичної партії, що в кінці цього місяця проведе переговори з президентом Ірану **Х. Рухані** в Нью-Йорку на полях Генасамблеї ООН. За даними агентства Kyodo, глава японського уряду має намір обговорити з іранським президентом ситуацію на Близькому Сході. 12–13 червня С. Абе відвідував з офіційним візитом Іран, під час якого зустрівся з Х. Рухані і духовним лідером Ірану А. Хаменеї. Глава японського уряду неодноразово підкреслював, що хотів би виступити посередником у налагодженні діалогу між Тегераном і Вашингтоном *(Zerkalo. – Баку. – 17.09.2019. – <http://zerkalo.az/premer-yaponii-zayavil-chno-v-kontse-sentyabrya-vstretitsya-s-prezidentom-irana/>).*

Х. Рухані вважає, що висновок про вину Ірану в атаках у Саудівській Аравії заснований на помилці

Висновок Ер-Ріада про відповідальність Тегерана за недавні атаки на нафтові об'єкти в Саудівській Аравії заснований на помилці і незнанні. Про це заявив в інтерв'ю телеканалу Fox News президент Ірану **Х. Рухані**. „Сполучені Штати виступили з необґрунтованими звинуваченнями після того, як представник Саудівської Аравії оголосив, що озброєння, які застосовувалися в цих атаках, які не були єменськими, так як на них були слова Ya Ali. У Ємені теж є шиїти. Цей

представник вважає, що всі іранці є шиїтами, а єменці не є шиїтами. Це помилка”, – пояснив Х. Рухані. „Ya Ali – це слоган, вираз сильного бажання, прийнятий в Іраку, Ємені та Ірані”, – додав Х. Рухані. Він вказав на те, що такий аргумент не дає достатніх підстав звинувачувати Тегеран у скоєнні атак у Саудівській Аравії
(*Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123492.html>*).

Х. Рухані заявив, що Ірану не важливо, яку партію представлятиме майбутній президент США

Президент Ірану **Х. Рухані** вказав, що Тегерану не є принциповим, яку партію представлятиме наступний президент Сполучених Штатів. З такою заявою іранський лідер виступив в інтерв'ю телеканалу Fox News. Йому було поставлено питання про те, чи вважає він, що Ірану буде простіше вести переговори з президентом США в разі, якщо на виборах 2020 р. ним стане представник Демократичної партії. „Для нас не грає ролі, яку партію – Демократичну або Республіканську – представлятиме президент Сполучених Штатів”, – вказав Х. Рухані, підкресливши, що вибір президента – це „прерогатива американського народу”. „Ми вважаємо, що Америка повинна дотримуватися своїх зобов'язань – будь то демократичний або республіканський президент”, – підкреслив іранський лідер
(*Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123497.html>*).

Х. Рухані назвав ганьбою роботу розвідки і ППО США в Саудівській Аравії

Президент Ірану **Х. Рухані** назвав ганьбою нездатність американських систем протиракетної і протиповітряної оборони відобразити ракетну атаку на Саудівську Аравію і заявив, що розвідка США нічого не знала про неї заздалегідь. „Усі ці гроші, які приходять із США на оборонні системи, озброєння, радары, встановлені по всій Саудівській Аравії, на Аравійському півострові – чому вони не змогли запобігти потраплянню цих ракет у ціль? Який був сенс встановлювати всі ці протиракетні системи Patriot?” – заявив Х. Рухані в інтерв'ю телеканалу Fox News. „Навіть якщо ми

приймемо всі ці звинувачення США (про причетність Ірану), то це буде ще більш ганебно для США, і вони повинні будуть відповісти, чому вони не змогли зупинити і перехопити ці ракети”, – додав президент. Він зазначив, що єменські повстанці-хусити мають „дуже передові” системи озброєння. Х. Рухані також заявив, що американська розвідка не знала про атаку. „Чому розвідувальні відомства США, які отримують великі бюджети за рахунок американських платників податків, чому вони абсолютно не знали про ці військові можливості єменців? На це потрібно дати відповідь. Америка повинна сказати, чому вона продає в регіон так багато зброї? Чому вони не можуть встановити, звідки ця (атака) була здійснена? І потім показати докази”, – сказав президент Ірану. Єменські повстанці-хусити, проти яких воює арабська коаліція на чолі з Саудівською Аравією, заявили, що нафтові об’єкти королівства 14 вересня атакували бійці їхнього руху за допомогою безпілотних літальних апаратів. Держсекретар США М. Помпео заявив, що немає ніяких свідчень атаки з Ємену, і звинуватив у ній Іран. Арабська коаліція на чолі з Саудівською Аравією також вважає, що Тегеран причетний до атак. Іран відкидає звинувачення на свою адресу

(Trend. – Бакү. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123531.html>).

Д. Трамп вважає „проявом сили” своє рішення відмовитися від військової операції проти Ірану

Президент США Д. Трамп назвав „проявом сили” прийняте ним рішення відмовитися від військової операції проти Тегерана у відповідь на знищення американського безпілотника іранськими ВС. Відповідне повідомлення глава держави розмістив у Twitter. Він прокоментував висловлювання сенатора-республіканця Л. Грема (від штату Південна Кароліна) про те, що іранська влада розцінила рішення Д. Трампа як „прояв слабкості”. „Ні, Ліндсі, це було проявом сили, яке деякі люди просто не розуміють!” – написав президент. Л. Грем у Twitter закликав американського лідера нанести удар по нафтопереробних заводах Ірану, якщо Тегеран не припинить свою „неналежну поведінку”. 20 червня іранські ВС збили

безпілотний розвідувальний літальний апарат американських ВМС RQ-4, після чого США, згідно із заявами Д. Трампа, підготували військову операцію, що передбачала нанесення точкових ударів по трьох об'єктах на території Ірану. За словами американського лідера, за 10 хв до початку операції він віддав наказ не проводити її, вважаючи непропорційними дії Тегерана

(Trend. – Баку. – 18.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3120119.html>).

Д. Трамп заявив, що не хоче зустрічі з Х. Рухані на Генасамблеї ООН

Президент США Д. Трамп заявив, що він не хотів би зустрітися з президентом Ірану Х. Рухані на полях сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку, але не виключає такої можливості. Офіційний представник іранського МЗС А. Мусаві заявив, що президент Ірану Х. Рухані не планує зустрічатися з лідером США Д. Трампом на полях Генасамблеї ООН в Нью-Йорку в кінці вересня

(Trend. – Баку. – 17.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3120062.html>).

Д. Трамп схвалив пропозицію Б. Джонсона про нову угоду з Іраном

Президент США Д. Трамп схвалив пропозицію прем'єр-міністра Великобританії Б. Джонсона про нову угоду з Іраном. „Тому він і перемагає, тому він і буде успішним у Великобританії... Я поважаю Бориса і не здивований, що він перший висловився за це”, – сказав Д. Трамп журналістам у Нью-Йорку. Раніше Б. Джонсон в інтерв'ю Sky News заявив, що необхідно укласти нову міжнародну угоду з Іраном. США формально також висловлюються за нові домовленості, проте висунули Ірану список умов, які і Тегеран, і міжнародні експерти вважають неприйнятними. Зокрема, крім ядерної програми, США вимагають від Ірану зобов'язань за програмою створення балістичних ракет. США в односторонньому порядку вийшли з ядерної угоди з Іраном 2015 р. та ввели санкції, попередньо скасовані у зв'язку з досягненням цієї угоди

(Trend. – Баку. – 23.09.2019. – <https://www.trend.az/iran/3122916.html>).

КОРЕЯ

Президенти США і Південної Кореї обговорили ситуацію з КНДР

Американський лідер **Д. Трамп** обговорив на зустрічі з президентом Республіки Корея **Ч. І. Мун** у Нью-Йорку способи зміцнення союзу двох країн, а також висловив упевненість у тому, що КНДР виконає зобов'язання, взяті раніше на двосторонніх самітах. Про це йдеться в поширеній заяві заступника прес-секретаря Білого дому Х. Гідлі. „Двоє лідерів підтвердили, що союз Сполучених Штатів і Республіки Корея посідає центральне місце в забезпеченні миру і безпеки на Корейському півострові і в регіоні, вони також обговорили способи подальшого зміцнення союзу, у тому числі за рахунок оперативного укладення, до кінця 2019 р., нової угоди про спільне виділення коштів на військові витрати”, – повідомляється в документі

(Trend. – Баку. – 24.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3122961.html>).

Д. Трамп висловився щодо силового впливу США на КНДР

Президент США **Д. Трамп** заявив, що Сполучені Штати зараз не розглядають можливості проведення силових дій щодо КНДР, щоб домогтися денуклеаризації республіки. Таку заяву американський лідер зробив перед зустріччю з президентом Республіки Корея **Ч. І. Мун** у Нью-Йорку на полях 74-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. Д. Трамп підкреслив що, у США хороші відносини з КНДР і її лідером Кім Чен Ином. За його словами, у американської сторони відсутні причини для проведення силових дій проти північнокорейської республіки

(Zerkalo. – Баку. – 24.09.2019. – <http://zerkalo.az/tramp-vyskazalsya-naschet-silovogo-vozdjstviya-ssha-na-kndr/>).

ЛІВАН

МЗС Туреччини засудив заяву президента Лівану

МЗС Туреччини рішуче засудив заяви президента Лівану, який звинуватив Османську державу „в проведенні політики державного терору” на ліванській території, повідомляє Anadolu. „Рішуче засуджуємо і відкидаємо суб'єктивні звинувачення на адресу Османської імперії, озвучені президентом Лівану. М. Аун

спотворив історичні реалії, ігнорувавши період колоніального панування, де і треба шукати коріння проблем сучасного Лівану. Замість цього він спробував перекинути відповідальність за проблеми Лівану на османський період історії, що є трагічним проявом захоплення колоніалізмом”, – ідеться в заяві зовнішньополітичного відомства. У відомстві привернули увагу до того факту, що скандальну заяву **М. Ауна** з нагоди 100-річчя заснування ліванської держави було поширено через тиждень після візиту глави турецької дипломатії М. Чавушоглу в Бейрут. „Заява президента Лівану суперечить дружнім відносинам між країнами, викликає глибокий жаль і є безвідповідальною”, – відзначили в турецькому МЗС. Туреччина є правонаступницею Османської держави і пишається своєю історичною спадщиною, підкреслили в Анкарі

(Zerkalo. – Баку. – 01.09.2019. – <http://zerkalo.az/mid-turtsii-osudil-zayavlenie-prezidenta-livana/>).

ПІВДЕННА КОРЕЯ

Президент Південної Кореї закликав до рішучої відповіді на атаки на НПЗ Саудівської Аравії

Президент Республіки Корея **Ч. І. Мун** закликав міжнародне співтовариство дати рішучу відповідь на вчинені напади на нафтові підприємства Саудівської Аравії. Про це повідомила прес-служба Блакитного будинку (офіційної резиденції президента РК) за підсумками телефонної розмови глави держави із саудівським принцом М. бен Сальман Аль Саудом. У бесіді Ч. І. Мун висловив стурбованість у зв'язку з тим, що трапилося, і підкреслив, що ці напади загрожують міжнародній безпеці. „Міжнародне співтовариство має дати рішучу відповідь [на атаки], – зауважив південнокорейський президент. Наш уряд підтримує зусилля міжнародного співтовариства щодо боротьби з тероризмом. Такі атаки, які загрожують міжнародній енергетичній безпеці, не повинні повторитися”. У свою чергу наслідний принц Саудівської Аравії подякував Ч. І. Муну за реакцію на подію

(Trend. – Баку. – 18.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3120130.html>).

ПАКИСТАН

Пакистан відмовив літаку президента Індії пролетіти через свій повітряний простір

Ісламабад відповів відмовою на прохання Нью-Делі дозволити літаку президента Індії **Р. Н. Ковінди** пролетіти через повітряний простір Пакистану. Про це повідомило Agence France-Presse (AFP) із посиланням на главу МЗС Пакистану М. Куреши. „Ми прийняли це рішення, ґрунтуючись на поведінці Індії”, – наводить агентство слова М. Куреши. Як він зазначив, Індія попросила Пакистан про можливість використовувати його повітряний простір для прольоту літака Р. Н. Ковінда, який має намір вирушити з візитом в Ісландію. Ісламабад відповів відмовою

(Tut.by. – Мінск. – 09.09.2019. – <https://news.tut.by/world/652622.html>).

РОСІЯ

Кремль про атаку на Саудівську Аравію

Президент РФ **В. Путін** у курсі атаки безпілотників на нафтовидобувні об'єкти в Саудівській Аравії, зазначив офіційний представник Кремля Д. Песков. За його словами, такі події є тривожними для нафтового ринку: „Звичайно, будь-які подібні турбуленції не сприяють стабілізації ринку енергоносіїв”. Прес-секретар російського лідера також додав, що саудівська влада не зверталася за допомогою до Росії після події. „Невідомо, чи потрібна їм допомога. Навряд чи”, – сказав Д. Песков, підкресливши, що держава сама має „всі необхідні можливості”

(Zerkalo. – Баку. – 15.09.2019. – <http://m.zerkalo.az/kreml-ob-atake-na-saudoyskuyu-araviyu/>).

В. Путін запропонував Саудівській Аравії купити С-300 і С-400

Росія готова допомогти Саудівській Аравії захистити країну, якщо її керівництво прийме рішення закупити російську зброю. Про це заявив президент РФ **В. Путін**, «Що стосується допомоги Саудівській Аравії. У Корані говориться про неприйнятність будь-якого виду насильства, крім захисту свого роду. Щоб захистити свій рід, свою країну, ми готові надати відповідну допомогу Саудівській Аравії, а політичному керівництву Саудівської Аравії досить прийняти мудре державне

рішення, як це зробили свого часу керівники Ірану, закупивши С-300, і зробив президент [Туреччини] **Р. Т. Ердоган**, закупивши в Росії новітні комплекси ППО С-400 „Тріумф”. Вони надійно захистять будь-які об’єкти інфраструктури Саудівської Аравії», – підкреслив В. Путін. Він також підтвердив, що під час переговорів в Анкарі з лідерами Туреччини й Ірану ситуація з атакою на саудівські нафтові об’єкти не обговорювалася. Глава держави нагадав позицію Росії щодо кризи в Ємені. «По-перше, в Ємені існує дуже серйозна гуманітарна катастрофа. Ми самі готові до того, щоб людям допомагати, і закликаємо всіх, хто може це зробити, наслідувати наш приклад», – зазначив В. Путін. «По-друге, ми вважаємо, що найкращим способом вирішення цієї кризи є домовленості між усіма сторонами, які залучені в конфлікт, – продовжив він. – Не можу не згадати рядки зі священного Корану, де сказано: ”Згадайте милість Аллаха. Ви колись були ворогами, Аллах примирив ваші серця і зробив вас братами”. Ось виходить потрібно саме з цього»

(Trend. – Баку. – 16.09.2019. – <https://www.trend.az/world/russia/3119456.html>).

СИРІЯ

Б. Асад прийняв делегацію Росії

Сирійський президент **Б. Асад** прийняв у Дамаску російську делегацію за участю спецпредставника президента Росії з урегулювання в Сирії О. Лаврентьєва. Також до складу делегації увійшли заступник міністра закордонних справ С. Вершинін і представники Міноборони. „У центрі бесіди перебували питання якнайшвидшого завершення формування конституційного комітету та його запуску як важливого етапу просування політичного процесу, здійснюваного самими сирійцями за сприяння ООН”, – ідеться в повідомленні МЗС РФ. Сторони обговорили ситуацію в Сирії, наголосивши на необхідності стабілізувати обстановку в Ідлібі за продовження боротьби з терористами

(Zerkalo. – Баку. – 15.09.2019. – <http://m.zerkalo.az/asad-prinyal-delegatsiyu-rossii/>).

Х. Рухані назвав інтервентами війська США в Сирії

Перебування американських сил на території Сирії без згоди на те сирійського

уряду є інтервенцією. Як повідомляє телеканал Al Jazeera, про це сказав президент Ірану **Х. Рухані** перед своїм візитом до Туреччини, де відбудеться зустріч глав держав – гарантів астанінського процесу (Росія, Туреччина та Іран). Лідер Ірану закликав усі країни регіону надати підтримку легітимного уряду Сирії. На думку Х. Рухані, усі нинішні конфлікти, включаючи ті, що відбуваються в Сирії і Ємені, повинні бути улагоджені за допомогою переговорів і діалогу між сторонами протистояння

(Zerkalo. – Баку. – 16.09.2019. – <http://m.zerkalo.az/rouhani-nazval-interventami-vojska-ssha-v-sirii/>).

США

Д. Трамп вважає, що США у повній бойовій готовності, щоб відповісти на атаку безпілотників

У Перській затоці зростає напруга після того, як президент США **Д. Трамп** заявив, що США у повній бойовій готовності („заряджені та завантажені”), щоб відповісти на напад безпілотників на енергетичну інфраструктуру Саудівської Аравії, у чому побічно звинувачують Іран. Атака, яка знизила вдвічі видобуток нафти в королівстві і призвела до зростання цін на нафту, призвела до того, що Д. Трамп дозволив звільнити стратегічні резерви США, якщо вони будуть необхідні для стабілізації ринків. Державний секретар напередодні звинуватив Іран і заявив, що уряд чекає від Ер-Ріяду інформацію про винних в атаці на нафтовий завод, щоб узгодити дії у відповідь

(The Associated Press. – New York. – 16.09.2019. – <https://www.apnews.com/b5e55c91023441d8a05ff95a9fd2d6eb>).

Д. Трамп скасував переговори з талібами після загибелі солдата США

Президент Сполучених Штатів **Д. Трамп** скасував переговори США з ісламістським рухом „Талібан” після загибелі американського солдата в Кабулі внаслідок вибуху. Таліби взяли на себе відповідальність за цей напад. За словами Д. Трампа, глава Афганістану та лідери „Талібана” вже прибули в Сполучені Штати.

„На жаль, щоб створити хибні додаткові важелі впливу, вони (таліби) визнали, що вчинили напад у Кабулі, у якому загинув один із наших чудових солдатів та ще 11 людей. Я негайно скасував зустріч та мирні переговори”, – повідомив глава Білого дому. Д. Трамп наголосив, що влаштувавши вибух, таліби погіршили свою переговорну позицію. „Якщо вони не можуть погодитися на припинення вогню під час цих дуже важливих мирних переговорів і навіть убивають 12 невинних людей, то вони, ймовірно, все одно не матимуть змоги домовитися про змістовну угоду. Скільки ще десятиліть вони готові воювати?”, – риторично запитав президент США (*Deutsche Welle. – Bonn. – 08.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3PEFt>*).

Вашингтон підтвердив готовність Д. Трампа зустрітися з Х. Рухані без попередніх умов

Президент США Д. Трамп готовий зустрітися зі своїм іранським колегою Х. Рухані без попередніх умов, заявив міністр фінансів США С. Мнучін. Заява пролунала за кілька днів після того, як Іран розпочав запуск 40 центрифуг типу IR-4 та IR-6 для збагачення урану, приступивши таким чином до третього етапу скорочень зобов'язань у рамках ядерної угоди. Водночас С. Мнучін наголосив, що політика максимального тиску на Тегеран збережеться. Державний секретар Сполучених Штатів М. Помпео, який разом із С. Мнучіним був присутній на брифінгу у Білому Домі, ствердно відреагував на запитання журналістів щодо можливості зустрічі Д. Трампа і Х. Рухані цього місяця на полях Генасамблеї ООН у Нью-Йорку (*Deutsche Welle. – Bonn. – 11.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3PNfZ>*).

Радник Д. Трампа розповіла про можливості зустрічі президента з Х. Рухані

Президент США Д. Трамп усе ще не виключає зустрічі з іранським колегою Х. Рухані під час Генеральної асамблеї ООН, незважаючи на чергове загострення відносин між Вашингтоном і Тегераном, заявила радник Д. Трампа К. Конуей. За словами К. Конуей, яка виступала в ефірі Fox News, Д. Трамп „готовий розглянути”

можливість зустрічі. „Але завжди повинні бути необхідні умови для того, щоб президент уклав угоду або взяв участь у зустрічі”, – додала К. Конуей. „Він (Трамп) також знає, що не слід зустрічатися з людьми, якщо немає всіх інших атрибутів, що стосуються цих відносин, включаючи кампанію максимального тиску, вихід з іранської ядерної угоди, оголошення нових санкцій, яке зробили кілька днів тому з Білого дому міністр фінансів і держсекретар”, – додала К. Конуей
(*Zerkalo. – Баку. – 16.09.2019. – <http://zerkalo.az/sovetnik-trampa-rasskazala-o-vozmozhnosti-vstrechi-prezidenta-s-rouhani/>*).

США готують відповідь на атаку на саудівські нафтові об'єкти

США працюють із партнерами над відповіддю на „безпрецедентний напад” на нафтові об'єкти Саудівської Аравії, заявив глава Пентагону М. Еспер. „Військові Сполучених Штатів разом з міжвідомчою групою працюють з нашими партнерами, щоб дати відповідь на цей безпрецедентний напад і захистити заснований на правилах світовий порядок, що підривається Іраном”, – написав він у своєму Twitter. За словами глави Пентагону, він тільки що був на зустрічі, де поінформував президента США **Д. Трампа** про ситуацію. На двох нафтопереробних заводах у Саудівській Аравії через атаки безпілотників сталися пожежі. Країна, яка є найбільшим експортером і одним із трьох найбільших виробників нафти, заявила, що після атаки на її нафтові об'єкти скоротила виробництво більш ніж удвічі – на 5,7 млн барелів на добу зі звичайною позначки приблизно в 9,8 млн

(*Trend. – Баку. – 16.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3119455.html>*).

Д. Трамп і С. Абе обговорили на полях ГА ООН проблему КНДР і ситуацію навколо Ірану

Президент США **Д. Трамп** і японський прем'єр **С. Абе** під час зустрічі на полях 74-ї сесії Генасамблеї ООН у Нью-Йорку підкреслили важливість стратегічного партнерства двох країн, а також обговорили проблему Кореїського півострова і ситуацію навколо Ірану. Про це йдеться в поширеній заяві заступника прес-секретаря

Білого дому Х. Гідлі. „Обидва лідери підтвердили тісну дружбу і важливість партнерства США і Японії і домовилися продовжувати поглиблювати співпрацю”, – наголошується в повідомленні. За словами Х. Гідлі, Д. Трамп і С. Абе „обговорили широкий спектр питань, які є пріоритетами для двох країн, включаючи ситуації навколо Ірану і КНДР”. „Лідери також наголосили на важливості тристороннього співробітництва в галузі безпеки між Сполученими Штатами, Японією і Республікою Корея”, – ідеться в заяві. Х. Гідлі також зазначив, що під час зустрічі була укладена нова торгова домовленість між США і Японією, про що раніше повідомив сам Д. Трамп. За словами заступника прес-секретаря Білого дому, нині дві країни ведуть роботу над тим, щоб „якомога швидше” укласти всеосяжну торговельну угоду (*Trend. – Баку. – 26.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3124026.html>*).

Д. Трамп дозволив використовувати нафту з резерву США, щоб стабілізувати ситуацію на ринку

Президент США **Д. Трамп** дав дозвіл за необхідності задіяти наявні у країні стратегічні резерви нафти після атак на нафтові об’єкти Саудівської Аравії, щоб стабілізувати ситуацію на ринку. Про своє рішення американський лідер повідомив у Twitter. „З урахуванням атак на Саудівську Аравію, які могли вплинути на ціни на нафту, я дозволив задіяти нафту зі стратегічного нафтового резерву, якщо це буде необхідно, в обсягах, які будуть встановлені і яких повинно бути достатньо для того, щоб підтримувати нормальний рівень постачання ринків”, – заявив він (*Zerkalo. – Баку. – 16.09.2019. – <http://m.zerkalo.az/tramp-razreshil-ispolzovat-neft-iz-rezerva-ssha-chtoby-stabilizirovat-situatsiyu-na-rynke/>*).

Д. Трамп заявив, що американські мита схилили владу Китаю до підписання торгової угоди

Президент США **Д. Трамп** заявив, що економічний тиск Сполучених Штатів вплинув на бажання влади КНР укласти торговельну угоду. З таким твердженням американський лідер виступив на прес-конференції в Нью-Йорку, де проходять

загальнополітичні дебати 74-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. „Я думаю, вони хочуть укласти угоду, – зазначив Д. Трамп. – Знаєте, чому вони хочуть укласти угоду? Тому що вони втрачають робочі місця, а їхні канали поставок руйнуються. Компанії йдуть із Китаю – ідуть в безліч інших місць, включно зі Сполученими Штатами”. „У той же час ми, завдяки миту, залучаємо мільярди [доларів], ми залучаємо величезні суми і допомагаємо нашим фермерам, які стали мішенню, – підкреслив американський лідер. – Китай знову почав купувати нашу сільгосппродукцію, вони почали купувати яловичину і ще безліч інших речей, вони купують дуже багато свинини”. Президент США підкреслив, що представники сторін проводять телефонні консультації, а також підтвердив, що на початку жовтня у Вашингтоні відбудеться 13-й раунд торговельних переговорів між країнами. „Усе виявилось набагато гірше, ніж вони припускали. Вони хочуть укласти угоду, і вони повинні хотіти зробити це, – уклав Д. Трамп. – Питання лише в тому, чи хочемо цього ми”. КНР та США протягом уже декількох місяців ведуть важкі переговори про врегулювання торговельних суперечок. Останній, 12-й раунд переговорів, пройшов у Шанхаї 30–31 липня. Міністерство комерції Китаю оголосило, що 13-й раунд пройде на початку жовтня у Вашингтоні

(Trend. – Баку. – 26.09.2019. – <https://www.trend.az/world/china/3124044.html>).

Д. Трамп не вважає проблемою зростання цін на нафту через атаки на саудівські об'єкти

Президент США **Д. Трамп** не бачить проблеми в зростанні цін на нафту через атаки на нафтові об'єкти в Саудівській Аравії. Про це він заявив журналістам на зустрічі з наслідним принцом Бахрейна С. бен Хамадом бен Іса Аль Халіфою. „Ціни не дуже сильно піднялися, у нас серйозні стратегічні резервні ресурси. Ми можемо задіяти їх невелику кількість, – сказав господар Білого дому. – Інші країни, наприклад Бахрейн, також можуть бути щедрішими. Так що це не проблема. США – один із найбільших виробників газу і нафти у світі”, – додав він

(Trend. – Баку. – 17.09.19. – <https://www.trend.az/world/usa/3119487.html>).

Д. Трамп обговорив із саудівським принцом атаки на НПЗ

Президент США **Д. Трамп** після атак безпілотників на підприємства нафтогазової компанії Саудівської Аравії Saudi Aramco подзвонив наслідному принцу Саудівської Аравії М. бен Салмана. Під час телефонної розмови американський лідер „підтвердив готовність своєї країни співпрацювати з королівством” для підтримки його безпеки і стабільності. Крім того, Д. Трамп зазначив „негативні наслідки нападів на економіку США, а також на світову економіку”. У свою чергу М. бен Салман „підкреслив готовність і силу королівства протистояти такій терористичній агресії і боротися з її наслідками”, передає агентство. У свою чергу Білий дім оприлюднив заяву, у якій засудив напад на НПЗ. „США твердо засуджують напад на критично важливу енергетичну інфраструктуру. Насильницькі дії проти цивільних районів і інфраструктури, які життєво необхідні глобальній економіці, лише поглиблюють конфлікт і недовіру. Влада США відстежує ситуацію і, як і раніше, має намір забезпечувати стабільність і достатню кількість поставок на світових ринках нафти”, – зазначив представник Білого дому Д. Дір

(Trend. – Баку. – 15.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3118743.html>).

ТУРЕЧЧИНА

Р. Т. Ердоган обговорить з Д. Трампом купівлю американських Patriot

Президент Туреччини **Р. Т. Ердоган** почав переговори з главою Білого дому **Д. Трампом** про можливу купівлю ракет Patriot і продовжить обговорення цієї угоди на зустрічі поточного місяця, пише Times of Israel. В інтерв'ю Reuters глава турецької держави сказав, що він у телефонній розмові з американським лідером уже озвучив можливу купівлю і що продовжить розгляд цього питання. „Я сказав, що, незалежно від того, який пакет... С-400 у нас є, ми можемо купити певну кількість Patriot, – зазначив Р. Т. Ердоган. – Але я заявив, що ми повинні побачити умови, які хоча б наближені до С-400”

(Zerkalo. – Баку. – 15.09.2019. – <http://m.zerkalo.az/erdogan-obsudit-s-trampom-pokupku-amerikanskih-patriot/>).

Р. Т. Ердоган: Неприйнятно, що Нагірний Карабах і навколишні його райони все ще перебувають під вірменською окупацією

Президент Туреччини **Р. Т. Ердоган** на Генеральній Асамблеї ООН у Нью-Йорку заявив, що „непринятно, що Нагірний Карабах і навколишні його райони, які є територією Азербайджану, усе ще перебувають під окупацією”. Назвавши неприйнятним поточний статус Нагірного Карабаху, Р. Т. Ердоган зазначив, що Південний Кавказ потрібно виключити зі списку проблемних регіонів світу. Президент Туреччини підкреслив, що, незважаючи на прийняті ООН резолюції, Нагірно-Карабахський регіон Азербайджану і прилеглі райони все ще перебувають під вірменської окупацією

(Trend. – Баку. – 24.09.2019. – <https://www.trend.az/azerbaijan/politics/3123434.html>).

Туреччина сподівається, що США зроблять виняток для неї в питанні нових санкцій проти Ірану

Туреччина сподівається, що США зроблять виняток для неї в питанні нових санкцій проти Ірану, сказав президент Туреччини **Р. Т. Ердоган**. США повинні враховувати, що Туреччина та Іран є стратегічними партнерами, зазначив він. „Туреччина є країною, залежною від енергетичних ресурсів, і тому закуповує природний газ і нафту в Ірану і ряду інших країн”, – сказав президент Туреччини. За словами Р. Т. Ердогана, товарообіг між Туреччиною і Іраном на сьогодні різко скоротився, водночас як у минулому році він становив 30 млрд дол.

(Trend. – Баку. – 26.09.2019. – <https://www.trend.az/world/turkey/3124153.html>).

ФРАНЦІЯ

Е. Макрон назвав „упущеною можливістю” відмову Х. Рухані від зустрічі з Д. Трампом

Президент Франції **Е. Макрон** заявив, що якщо президент Ірану **Х. Рухані** покине США, не зустрівшись з американським лідером **Д. Трампом**, це стане для нього „втраченою можливістю”. Е. Макрон заявив про це під час зустрічі з Х. Рухані

й британським прем'єр-міністром Б. Джонсоном у рамках Генеральної Асамблеї ООН. „Важливо те, що якщо він покине країну, не зустрівшись з президентом Д. Трампом, він упустисть можливість. Оскільки він не повернеться сюди ще кілька місяців, а президент Д. Трамп не поїде в Тегеран, вони повинні зустрітися зараз”, – заявив французький лідер, який перебуває в Нью-Йорку на Генасамблеї (*Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123495.html>*).

Париж виступає за політичне рішення в Сирії

Франція виступає за політичне рішення сирійського кризи і безпечне повернення біженців на батьківщину. Про це заявив президент Франції **Е. Макрон**, виступаючи на сесії Генеральної Асамблеї ООН. „Необхідно продовжувати роботу над інклюзивним політичним рішенням у Сирії”, – сказав він. „Ми також повинні забезпечити безпечне повернення сирійських біженців”, – додав Е. Макрон. Французький лідер підкреслив, що Париж „прихильний стабільності в Сирії”. Він також привітав створення Конституційного комітету Сирії, про що було оголошено напередодні

(*Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3123463.html>*).

ПІВДЕННА АМЕРИКА

БРАЗИЛІЯ

Бразилія прийняла допомогу США щодо збереження лісів Амазонії, однак відмовилася від G7

США і Бразилія для збереження біологічного різноманіття лісів Амазонії створять інвестиційний фонд з бюджетом 100 млн дол., повідомляє сайт Держдепу США. „Держсекретар США М. Помпео і міністр закордонних справ Бразилії Е. Араужу зустрілися у Вашингтоні, щоб запустити двосторонній діалог стратегічного партнерства. Сторони домовилися про заснування спеціального фонду в розмірі 100 млн дол. терміном на 11 років, кошти з якого підуть на збереження біорізноманіття лісів Амазонії”, – ідеться в повідомленні глави прес-служби Держдепартаменту США М. Ортегус. Фондом буде керувати приватний бізнес. За

підсумками зустрічі з Помпео у Вашингтоні глава бразильського МЗС Е. Араужу заявив, що співпраця зі США у справі збереження лісів Амазонії більш ефективна, ніж запропонована європейцями. Президент Франції **Е. Макрон**, який брав в участь у саміті лідерів G7, заявляв, що „Велика сімка” готова виділити Бразилії 22 млн дол. для боротьби з лісовими пожежами в Амазонії. Президент країни **Ж. Болсонару** заявив, що відмовляється від фінансової допомоги, звинувативши Францію в колоніалізмі. Він сказав, що Е. Макрон робить безпричинну й абсурдну атаку на Амазонію, а також приховує свої справжні наміри за ідеєю „Великої сімки”
(Informburo.kz. – Нур-Султан. – 14.09.2019. – <https://informburo.kz/novosti/braziliya-prinyala-pomoshch-ssha-po-sohraneniyu-lesov-amazonii-hotya-otverгла-ot-stran-g7.html>).

ВЕНЕСУЕЛА

Президент Венесуели застерігає від нападу Колумбії

Президент Венесуели **Н. Мадуро** наказав Збройним силам Венесуели зберігати пильність з приводу можливого нападу з боку Колумбії та оголосив, що військові навчання пройдуть на кордоні з Колумбією. Колишні повстанці з FARC (Револьюційні збройні сили Колумбії), які протягом багатьох років вели війну проти колумбійської влади (це закінчилося мирною угодою 2016 р.), оголосили, що вони переозброюються. За даними влади Колумбії, запис із таким повідомленням був зроблений у Венесуелі. „Я наказав командувачу стратегічними операціями Збройних сил та всіх військових частин на кордоні залишатися в режимі очікування... можливої агресії Колумбії проти Венесуели”, – заявив Н. Мадуро у своєму виступі, що транслювався телебаченням

(Rzeczpospolita. – Warsaw. – 04.09.2019. – <https://www.rp.pl/Polityka/190909732-Wenezuela-Prezydent-ostrzega-przed-atakiem-Kolumbii.html>).

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

США

Д. Трамп матиме для А. Дуди 35 хвилин

Зустріч президента **Д. Трампа** з президентом Польщі **А. Дудою** на полях засідання Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку триватиме максимум 35 хв –

згідно з графіком президента США, зазначив кореспондент RMF FM у США. „План американського лідера щільний. Я щойно отримав його графік. Сьогодні він зустрінеться з шістьма лідерами в InterContinental New York Barclay Hotel. Отже, короткі зустрічі, швидкі розмови, без конференцій”, – пише у Twitter П. Жуховський. Зустріч Д. Трампа з А. Дудою в Нью-Йорку відбувається через три тижні після того, як Д. Трамп в останню хвилину скасував свою участь в урочистому відзначенні 80-ї річниці початку Другої світової війни у Варшаві. Причиною скасування візиту до Польщі став ураган Доріан, який наближався до узбережжя США. Д. Трамп наголосив на той час, що він не скасовував, а лише відклав візит. Поки що не було встановлено жодної нової дати приїзду американського президента до Польщі (*Rzeczpospolita. – Bonn. – 23.09.2019. – <https://www.rp.pl/Prezydent--USA/190929833-Nowy-Jork-Trump-bedzie-mial-dla-Dudy-35-minut.html>*).

Д. Трамп пообіцяв В. Зеленському знайти час для візиту в Україну

Президент США **Д. Трамп** пообіцяв своєму українському колезі **В. Зеленському** спробувати знайти час для візиту в Україну. „Я знаю, що ви ніколи не були в Україні, ваш попередник теж не знайшов час [для візиту], чи можете ви дати мені слово, що ви приїдете в нашу прекрасну країну?” – запитав В. Зеленський Д. Трампа під час зустрічі в Нью-Йорку, де в ці дні проходять загальнополітичні дебати 74-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. „Я постараюся”, – відповів на це президент США. „Я знаю багато людей з України, вони хороші люди... Мені здається, це країна з величезним потенціалом”, – додав Д. Трамп (*Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3124018.html>*).

АФРИКА

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА

Президент Південної Африки С. Рамафоса засуджує „насильство проти іноземців”

Президент Південно-Африканської Республіки **С. Рамафоса** засудив хвилю мародерства та насильства, яка, в основному, стосувалась громадян інших

африканських країн. „Не може бути жодних виправдань для жодного південноафриканського нападу на людей з інших країн”, – сказав він. За день до цього в Йоганнесбурзі заарештували десятки людей. Щонайменше п’ять людей загинули в заворушеннях. Інші африканські уряди винесли попередження своїм громадянам щодо насильства в ПАР. Напади на бізнес, якими керують „іноземні громадяни, – це щось абсолютно неприйнятне, ми не можемо дозволити, щоб це сталося в Південній Африці”, – сказав С. Рамафоса. „Я хочу, щоб це негайно припинилося”, – додав він. Окремо Африканський союз опублікував заяву, що засуджує „підлі акти” насильства „в найрішучіших виразах”. Поліція використовувала сльозогінний газ, гумові кулі та електрошокери, намагаючись вгамувати заворушення. Насильство продовжилося наступного дня в містечку Олександра. Деякі розлючені жителі міста закликають уряд депортувати мігрантів, у яких немає документів. Один нігерійський бізнесмен, на магазин якого здійснили напад мародери, заявив Бі-Бі-Сі, що іноземні громадяни в Південній Африці піддаються „безлічі безпідставних звинувачень і брехні”. „Це не злочинний напад. Це напад ксенофобський”, – сказав він. Президент Нігерії **М. Бухарі** направив посланника до Південної Африки, щоб „висловити незадоволення Нігерії щодо поведінки з її громадянами”. У заяві висока комісія країни в Південній Африці назвала ситуацію „анархією”

(BBC. – London. – 04.09.2019. – <https://www.bbc.com/news/world-africa-49566458>).

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

КАЗАХСТАН

Візит К.-Ж. Токаєва в Китай: які угоди уклали сторони і чим вони вигідні Казахстану

Президент Казахстану **К.-Ж. Токаєв** узяв участь у відкритті VI засідання Казахстансько-китайської ділової ради. Він повідомив, що за роки незалежності Китай інвестував у Казахстан близько 20 млрд дол. Ділове та інвестиційне партнерство двох країн буде і надалі розвиватися. „Через територію Казахстану проходить п’ять залізничних і шість автомобільних міжнародних маршрутів, які

пов'язують Китай та інші країни Азії з Європою, а також Близьким Сходом. Це дає змогу доставляти вантажі у Європу з Китаю через Казахстан і назад за 15 днів, тоді як доставка морським шляхом займає в два–три рази більше часу”, – підкреслив К.-Ж. Токаєв

(Informburo.kz. – Нур-Султан. – 14.09.2019. – <https://informburo.kz/stati/vizit-tokaeva-v-kitay-kakie-soglasheniya-zaklyuchili-storony-i-chem-oni-vygodny-kazahstanu.html>).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

ІРАН

Х. Рухані вважає, що терпіння Тегерана в питанні СВПД має межі

Тегеран, як і раніше, прихильний до ядерної угоди, однак терпіння країни має межі, заявив президент Ірану **Х. Рухані**. „Ми, як і раніше, залишаємося в Спільному всеосяжному плані дій, ґрунтуючись на своїх зобов'язаннях, але терпіння Ірану має межі”, – сказав Х. Рухані, виступаючи на 74-й сесії ГА ООН. Його слова прозвучали після третього етапу скорочення Тегераном ядерних зобов'язань у рамках угоди, до якого Іран приступив на початку вересня. У 2015 р. „шістка” (Великобританія, Німеччина, Китай, Росія, США, Франція) та Іран оголосили про досягнення Спільного всеосяжного плану дій щодо ядерної програми Тегерана. Угода передбачала зняття санкцій в обмін на обмеження ядерної програми Ірану. Угода в первісному вигляді не прожила і трьох років: у травні 2018 р. США оголосили про односторонній вихід із неї і відновлення жорстких санкцій проти Ісламської Республіки

(Trend. – Баку. – 25.09.2019. – <https://www.trend.az/iran/3124000.html>).

США

США ввели чергову серію мит на китайські товари

Оголошені президентом США **Д. Трампом** додаткові мита на китайську продукцію починають діяти 1 вересня. Мито в 15 % торкнеться імпортованих з КНР товарів обсягом у 112 млрд дол. Зокрема, йдеться про одяг і взуття. Агентство Associated Press підкреслює, що тепер мита поширюються вже більш ніж на дві третини привезених з Китаю в США товарів масового споживання. Багато

американських компаній попередили, що такий стан речей призведе до стрибка цін на продукцію, пише агентство

(Trend. – Баку. – 01.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3112345.html>).

ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ

ІНДОНЕЗІЯ

Президент Індонезії Б. Дж. Хабібі, який привів країну до демократії, помер у 83 роки

Тисячі людей зібралися в столиці Індонезії Джакарті, щоб оплакувати смерть колишнього президента **Б. Дж. Хабібі**, який прийшов до влади, коли країна пережила бурхливий перехід до демократії після відставки колишнього диктатора **Х. М. Сухарто** в 1998 р. Люди вишикувалися вздовж вулиць, коли кортеж проїжджав через центральну Джакарту на державний похорон у Меморіальному парку героїв Калібата, де президент **Дж. Відодо** був призначений очолити церемонію. Інженер за освітою Б. Дж. Хабібі перейшов на посаду третього президента четвертої за величиною країни у світі через місяці після того, як став його заступником, коли країна занепала в спалахах заворушень і економічних потрясінь після азіатської фінансової кризи. Отримавши владу після Х. М. Сухарто, який керував країною протягом 32 років, Б. Дж. Хабібі тримав владу лише 17 місяців. Йому випало наглядати за непопулярними економічними реформами, призначеними Міжнародним валютним фондом у розпал фінансової кризи, які були необхідні для зниження інфляції з-понад 80 % та стабілізації валюти рупії після того, як її вартість зазнала краху. Хоча він був продуктом адміністрації „Нового порядку” Х. М. Сухарто, яка надавала сильну політичну роль військовим у придушенні противників, Б. Дж. Хабібі здійснював нагляд за демократичними реформами, звільнив політичних в'язнів та дозволив свободу преси

(Reuters. – London. – 11.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-indonesia-politics-habibie/indonesias-habibie-president-during-transition-to-democracy-dies-at-83-idUSKCN1VWIU1>).

БІЛОРУСЬ

О. Лукашенко заявив, що не готується до транзиту влади

Президент Білорусі **О. Лукашенко** заявив, що не готує своїх дітей до транзиту влади в республіці, а працювати при ньому продовжать чиновники, які вміють чути і виконувати його доручення. Така заява була зроблена на нараді, на якій розглядався пакет прогнозних документів на 2020 р., а також оцінювалася робота економіки за минулий період 2019 р.

(Zerkalo. – Баку. – 19.09.2019. – <http://zerkalo.az/lukashenko-zayavil-hto-ne-gotovitsya-k-tranzitu-vlasti/>).

БОЛІВІЯ

Президент Болівії особисто прибув на гасіння лісових пожеж

Лісові пожежі в Болівії охопили майже мільйон га території Болівії. Президент країни **Е. Моралес** на вертольоті прибув в епіцентр і взяв участь у гасінні пожежі. Е. Моралес разом з групою журналістів приземлилися в регіоні Чікітанія. Кілька днів там гасять пожежу тисячі пожежників, військових і волонтерів. Президент Болівії надів рюкзак пожежного та без уніформи почав гасити пожежу. Йому допомагали міністр оборони, заступник міністра комунікацій, глава адміністрації президента і журналісти

(Informburo.kz. – Нур-Султан. – 01.09.2019. – <https://informburo.kz/novosti/prezident-bolivii-lichno-otpravilsya-na-tushenie-lesnyh-pozharov-94814.html>).

БРАЗИЛІЯ

Незадоволеність президентським правлінням Ж. Болсонару різко зросла після кризи на Амазонці

Кількість бразильців, які заявляють, що президент **Ж. Болсонару** виконує свою роботу „погано чи жахливо”, зросла до 38 % з попередніх 33 %. Інститут опитування „Даніфолла” виявив, що 29 % респондентів заявляють, що Ж. Болсонару проводить „велику чи гарну” роботу, зменшившись з 33 % у липні. Інститут опитування „Даніфолла” встановив, що 51 % бразильців вважають, що Ж. Болсонару зробив „погану чи жахливу” роботу, реагуючи на пожежі в Амазонії. Минулого місяця бразильське агентство космічних досліджень INPE виявило, що найбільша кількість

лісових пожеж починається через тропічний ліс Амазонії з 2010 р., що викликало міжнародний протест, вимагаючи, щоб країна зробила більше для захисту найбільших тропічних лісів у світі. Ж. Болсонару уповноважив військових на боротьбу з пожежами після кількох днів публічних протестів та критики світових лідерів (*Reuters. – London. – 02.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-brazil-politics-poll/disapproval-of-bolsonaro-presidency-jumps-after-amazon-crisis-poll-idUSKCN1VN19C>*).

Президент Бразилії достроково вийде на роботу після операції

Президент Бразилії **Ж. Болсонару**, якого виписали з лікарні в Сан-Паулу, приступить до виконання своїх службових обов'язків уже невдовзі. Про це повідомила прес-служба бразильського лідера. Раніше прес-секретар глави держави О. Р. Баррус на ранковому брифінгу поінформував, що віце-президент А. Г. Моурао продовжить керувати виконавчою гілкою влади південноамериканської республіки, оскільки, згідно з лікарським показаннями, Ж. Болсонару для якнайшвидшого відновлення необхідний спокій. Передбачалося, що після повернення в Бразилію політик залишиться під наглядом медиків, дотримуючись дієти. Ж. Болсонару переніс четверту операцію після отриманого ним під час виборчої кампанії у вересні минулого року ножового поранення

(*Trend. – Баку. – 17.09.19. – <https://www.trend.az/world/other/3119479.html>*).

Президент Бразилії має намір виступити в ООН з промовою про захист навколишнього середовища

Президент Бразилії **Ж. Болсонару** готується виголосити на відкритті загальнополітичної дискусії 74-ї Генасамблеї ООН емоційну промову, у якій має намір розповісти про внесок своєї країни в боротьбу за захист навколишнього середовища. Про це розповів прес-секретар бразильського лідера О. Р. Баррус. „Це буде промова, яка виходить із серця, у якій він [Болсонару] представить нашу країну і її потенціал та раз і назавжди внесе ясність у питання [про те, що] Бразилія [нібито] проти [захисту] довкілля”, – сказав він під час брифінгу. Як пояснив О. Р. Баррус,

Ж. Болсонару в притаманному йому емоційному стилі розповідь про внесок найбільшої латиноамериканської держави у справу збереження природи, „про що часто або не знають, або замовчують”. За словами прес-секретаря, поїздка глави держави, на Генасамблею не ставиться під сумнів. „Ми переконані, і я стверджую, що він поїде в Нью-Йорк”, – сказав він. „Відновлення проходить дуже добре”, – підсумував О. Р. Баррус. Крім виступу на Генасамблеї 24 вересня, у нью-йоркській програмі Ж. Болсонару значиться також зустріч з Генеральним секретарем ООН А. Гутеррішем

(Trend. – Баку. – 19.09.2019. – <https://www.trend.az/world/other/3120701.html>).

ЗІМБАБВЕ

Помер Р. Мугабе, колишній президент Зімбабве

У віці 95 років помер **Р. Мугабе**, колишній прем'єр-міністр і президент Зімбабве, президент Африканського союзу. Р. Мугабе в 1980–1987 рр. був прем'єр-міністром Зімбабве. У 1987 р. він став президентом і залишився на цій посаді протягом наступних 30 років. На рубежі 2015–2016 рр. він був головою Африканського союзу. Під час багаторічного президентства його звинувачували в порушенні прав людини, включаючи відмову в продовольчій допомозі для районів країни, що підтримують опозицію. Р. Мугабе обирався президентом сім разів, але через радикалізацію позиції та жорстоке переслідування опозиції чесність виборів постала під сумнів. Вибори 2008 р., на яких було вбито 90 активістів, більшість міжнародного співтовариства не визнали, і ЄС застосував політичні санкції до Зімбабве

(Rzeczpospolita. – Warsaw. – 06.09.2019. – <https://www.rp.pl/Swiat/190909504-Zmarl-Robert-Mugabe.html>).

Екс-президента Р. Мугабе в Зімбабве проголосили „національним героєм”

Президент Зімбабве **Е. Мнангава** проголосив померлого колишнього главу держави **Р. Мугабе** „національним героєм”. „Померлий був іконою, його завжди пам'ятатимуть та шануватимуть за сміливу історичну програму земельної реформи,

яку він здійснив”, – сказав Е. Мнангагва, цитує агенція новин AFP. Президент Зімбабве повідомив, що до похорону Е. Мугабе в країні триватиме національна жалоба. Він не уточнив, коли тіло Е. Мугабе доставлять із Сінгапура, а також коли і де поховають колишнього президента

(Deutsche Welle. – Bonn. – 06.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3PBs8>).

Помер экс-президент Зімбабве Р. Мугабе

Помер колишній президент Зімбабве **Р. Мугабе**. Про це повідомив чинний глава держави **Е. Мнангагва**. „З глибоким сумом я повідомляю про кончину засновника держави Зімбабве і колишнього президента Р. Мугабе”, – написав він у своєму блозі в Twitter 6 вересня. Р. Мугабе помер у віці 95 років після тривалої хвороби. Агентство Reuters, посилаючись на інформоване джерело, повідомляє, що Р. Мугабе помер у Сінгапурі, куди він часто їздив на лікування в останні роки. Р. Мугабе правив Зімбабве як диктатор протягом 37 років. Він прийшов до влади в 1980 р. і був знятий з посади військовими в листопаді 2017 р. Колишній політв’язень, який очолив повстанський рух, спочатку отримав широке міжнародне визнання як визволитель Зімбабве, колишньої Родезії, від британського колоніального панування. Однак згодом він швидко скотився до диктатури і в пам’яті світової спільноти, швидше, залишиться як деспот, який придушив політичне інакомислення і зруйнував національну економіку

(DELFI. – Таллін. – 06.09.2019. – <https://rus.delfi.lv/news/daily/abroad/umer-eks-prezident-zimbabve-robert-mugabe.d?id=51435945&all=true>).

ЛАТВІЯ

Президент Латвії Е. Левітс накопичив і вклав понад мільйон євро

Накопичення президента Латвії **Е. Левітса** становлять 298 015 євро, а в фінансові інструменти він вклав 884 981 євро, демонструє подана ним під час вступу на посаду глави держави декларація про доходи посадовця. Як повідомляє LETA, Е. Левітс купив облігації на суму 94 997 євро, відзначився в чотирьох фондах на суму 245 540 євро, а також вклав ще 544 443 євро в різні галузі. У латвійській філії банку

Luminor у Левітса зберігається 232 641 євро, ще 64 414 євро – у люксембурзькому Banque et Caisse d’Epargne de l’Etat. Також Е. Левітс володіє двома квартирами в Ризі, однією в Цесисі, двома земельними ділянками в Марупе, двома земельними ділянками та будівлею в Енгурській волості. Він також є співвласником земельної ділянки в Ризі і неуточненої нерухомості. З автомобілів у Е. Левітса є тільки Mercedes-Benz 2009 р. випуску

(DELFI. – Таллін. – 06.09.2019. – <https://rus.delfi.lv/news/daily/latvia/prezident-levits-nakopili-vlozhi-bole-milliona-evro.d?id=51423747&all=true>).

Чому діти Е. Левітса не в Латвії?

Президент Латвії **Е. Левітс** відповів на питання ведучої передачі „Дійові особи” LR-4 В. Артеменко і журналістки Delfi Х. Худенко. Журналістів цікавило питання, чому син президента Лінардс оселився в Німеччині, де працює лікарем, а дочка Індра – в Лондоні, де реалізує пов’язані із захистом навколишнього середовища проекти. Що треба зробити, щоб молодь у цілому і діти Е. Левітса, зокрема, захотіли жити в Латвії? Конкретної відповіді отримати не вдалося. „Те, що молоді люди намагаються побачити інші країни й інше суспільство – це природно і нормально. Новий досвід відкриває нові горизонти. Важливо, щоб вони поверталися і вкладали свій досвід в справу тут... Поки є можливість отримати досвід за кордоном, але є можливість і продовжити досвід у Латвії – так воно і буде. Так щодо моїх дітей, так і по відношенню до багатьох інших людей, які бачать свою перспективу в Латвії”, – зазначив Е. Левітс

(DELFI. – Таллін. – 02.09.2019. – <https://rus.delfi.lv/news/daily/interview/pochemu-deti-levitsa-ne-v-latvii-prezident-o-yazykah-semi-obidah-negrazhdan-i-pereezde-v-daugavpils.d?id=51411279&all=true>).

МАЛЬДІВИ

Комісія свідчить, що журналіста на Мальдівах було вбито бойовиками-ісламістами

Викраденого мальдівського журналіста було вбито ісламістськими бойовиками.

Про це заявила група, що розслідує загибель та зникнення журналістів за попереднього уряду, які критично ставилися до колишнього президента **А. Яміна**. А. Рілван, журналіст „Мальдівських незалежних”, який писав про корупцію ісламістів, був викрадений у серпні 2014 р., через рік після обрання А. Яміна. Журналісти та правозахисні групи в тропічному архіпелазі стверджують, що критика А. Рілвана щодо уряду та радикального ісламу могли зробити його мішенню. Х. Суод, голова комісії президента з розслідування вбивств та насильницьких зникнень, заявив, що його колегія отримала свідчення від тих, хто безпосередньо причетний до вбивства А. Рілвана. „А. Рілван був убитий радикальними ісламістами, пов’язаними з іноземними групами джихадистів, які раніше кілька разів погрожували йому”, – заявив Х. Суод журналістам у столиці Мале. Комісія, призначена президентом І. М. Соліхом після того, як він переміг А. Яміна, виявила, що колишній президент намагався відвернути розслідування щодо викрадення А. Рілвана. Але суд заявив, що немає доказів щодо звинувачення А. Яміна у зв’язку з викраденням і вбивством (*Reuters. – London. – 02.09.2019. – <https://www.reuters.com/article/us-maldives-rights-journalist/commission-says-maldives-journalist-was-murdered-by-islamist-militants-idUSKCN1VN0EA>*).

ПОЛЬЩА

Президент А. Дуда обурений акцією „Не юродствуй, іди на вибори”

„Артисти повинні вибачитися. Вони не повинні мовчати з цього приводу, адже мовчання свідчить про те, що вони приймають той контекст, у якому вони перебувають”, – коментує акцію „Не юродствуй, іди на вибори” голова кабінету президента Республіки Польща К. Щерський. У Фейсбуці з’явився профіль, що просуває акцію „Не юродствуй, іди на вибори”, автором якої є фотограф Т. Сікора. Вона складається із запису фільмів, у яких представлена ненормальна поведінка, а потім заклик: „Не юродствуй, іди на вибори”. У зйомках фільмів, серед інших, брали участь актори В. Псоняк, Г. Турнау, З. Голдіс та К. Сіпович. Кампанію розкритикували політики PiS, які звинуватили її учасників у пародіюванні інвалідів. „Як і більшість поляків, А. Дуда обурюється такими діями, ви не можете зневажати нікого, не можете нікого використовувати таким чином, особливо людей, які

потребують спеціальної допомоги”, – додав голова кабінету президента Республіки Польща

(Rzeczpospolita. – Bonn. – 20.09.2019. – <https://www.rp.pl/Polityka/190929973-Prezydent-Duda-oburzony-akcja-Nie-swiruj-idz-na->).

США

Д. Трамп знущається над демократами, обіцяючи нове зниження податків у поїзді до Балтимора

Президент **Д. Трамп** прагнув підняти настрій республіканським депутатам, знущаючись над демократами та обіцяючи новий пакет зниження податків, повертаючись у місто, яке нещодавно зневажив як „безладдя, що напало на щурів та гризунів”. **Д. Трамп** розмовляв із республіканськими депутатами під час щорічного виступу в готелі на набережній Балтимора. Мітингувальники зібралися неподалік. Але всередині президент знайшов привітну аудиторію законодавців, політичне майбутнє яких тісно пов’язане з тим, наскільки він успішно відпрацює на виборах наступного року. Вони вітали його скандуванням „ще чотири роки”. **Д. Трамп** хитро вирішив свої попередні образи проти Балтимора, пообіцявши, що республіканці будуть „боротися за майбутнє таких міст, як Балтимор, які були знищені десятиліттями невдалого і корумпованого правління”

(The Associated Press. – New York. – 13.09.2019. – <https://www.apnews.com/cd15d9e646c74f648ae05b12e123b485>).

Інсайд звільнення Болтона

Дж. Болтон, давній критик дипломатії з Північною Кореєю, запланував свою поїздку до Монголії за тиждень до імпровізованого запрошення **Д. Трампа** зустрітися з **Ч. І. Кім**. Ізоляція радника з національної безпеки в такий гучний момент підкреслила зростаючий розрив між двома людьми. Їхні неодноразові сутички щодо політики та стилю досягли знака оклику, коли **Д. Трамп** відставив **Дж. Болтона** через твіт. Автори публікації аналізують причини звільнення **Дж. Болтона** з посади радника президента з національної безпеки. Розповідь про стосунки **Д. Трампа** і **Дж. Болтона**

ґрунтується на інтерв'ю з нинішніми та колишніми посадовими особами адміністрації та республіканцями, близькими до Білого дому. Вони говорили за умови анонімності. Це був союз, який ніколи не тривав: Д. Трамп і Дж. Болтона рідко бачили разом у глобальних гарячих точках. Радник з національної безпеки дотримувався набагато більше жорстких поглядів, ніж президент США з таких питань, як Іран, Північна Корея та Афганістан. „Джон Болтон – абсолютно яструб”, – сказав Д. Трамп NBC. Президент повірив, що присутність Дж. Болтона налякала закордонних лідерів. І він, зрештою, втомився від бюрократичної боротьби з радником з національної безпеки (*The Associated Press. – New York. – 11.09.2019. – <https://www.apnews.com/b4abacafde4d4e4cbcd26a6d33ddf279>*).

Головний метеоролог дякує працівникам штату Алабама за прогноз щодо урагану Доріан

Намагаючись контролювати свої емоції, глава Національного управління океанічних і атмосферних досліджень захищав адміністрацію президента **Д. Трампа** і подякував синоптикам, які суперечили заявам президента щодо загрози урагану Доріан в Алабамі. Виступаючи з метеорологічною групою, в. о. адміністратора Н. Джейкобс заявив, що заява NOAA піддала критиці офіс Національної служби погоди в Бірмінгемі після того, як він не погодився з Д. Трампом, і мала на меті з'ясувати „технічні аспекти” потенційного впливу урагану Доріан. Протягом тижня Д. Трамп намагався довести, попри зовсім інші прогнози метеорологів, що стихія зачепить Алабаму. І навіть домалював офіційну мапу NOAA, щоб „скоригувати” курс урагану в потрібному напрямі

(*The Associated Press. – New York. – 11.09.2019. – <https://www.apnews.com/89ff7b39fd2c4f198fdd8b4cd7c63bca>*).

Д. Трамп назвав „фейком” інформацію про вимогу у В. Зеленського надати компромат на Байдена

Президент США **Д. Трамп** визнав, що проводив телефонну розмову з

Президентом України **В. Зеленським**. Водночас він знов заперечив інформацію ЗМІ та представників Демократичної партії, які заявляли, що Д. Трамп нібито вимагав від свого українського колеги надати компромат на сина свого ймовірного суперника на президентських перегонах, демократа Дж. Байдена. „Фейкові ЗМІ та їхній партнер, Демократична партія, хочуть триматися якнайдалі від вимоги Дж. Байдена, щоб український уряд звільнив прокурора, який вів розслідування стосовно його сина, інакше вони не отримають величезну суму грошей США. Тому вони сфабрикували історію про мене і мою абсолютно нормальну і рутинну розмову з новим Президентом України”, – написав він у своєму Twitter. Д. Трамп знову наголосив, що під час розмови не було сказано нічого „неправильного”
(*Deutsche Welle. – Bonn. – 21.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Q0Yi>*).

Д. Трамп готовий розсекретити і першу телефонну розмову із В. Зеленським

Президент Сполучених Штатів **Д. Трамп** заявив, що готовий надати розшифровку першої телефонної розмови з українським лідером **В. Зеленським**. Про це він сказав на прес-конференції, яку транслює CNN. Д. Трамп зазначив, що він опублікує стенограму, якщо це так важливо. Він поскаржився, що постійно читає фейкові новини на тему їхньої розмови з В. Зеленським. Багато людей просять показати і ці переговори, підкреслив Д. Трамп. За словами президента США, йому не подобається сама ідея публікації секретних розмов, так як часто вищі глави з різних країн телефонували йому. Він додав, що, ймовірно, ці люди не хотіли б, щоб їхні слова стали доступні для ЗМІ і використовувалися для написання фейкових новин

(*Zerkalo. – Баку. – 26.09.2019. – <http://zerkalo.az/tramp-sgotov-rassekretit-i-pervyj-telefonnyj-razgovor-s-zelenskim/>*).

Д. Трамп не проти, щоб Р. Джуліані свідчив у Конгресі щодо сина Дж. Байдена в Україні

Президент США **Д. Трамп** не заперечує проти того, щоб його особистий

адвокат Р. Джуліані дав свідчення в Конгресі щодо його ролі в історії про розслідування в Україні справи газодобувної компанії Burisma, до ради директорів якої раніше входив Х. Байден – син колишнього віце-президента США Дж. Байдена. Як відомо, раніше Р. Джуліані підтвердив, що намагався прискорити розслідування щодо Х. Байдена в Україні. „Я прошу їх провести розслідування (...), тому що ця інформація буде дуже-дуже корисною для мого клієнта та може виявитися корисною для мого уряду”, – сказав він раніше виданню The New York Times. Одночасно Д. Трамп вкотре відкинув, що казав „щось неправильне” в розмові з Президентом України **В. Зеленським**. За його словами, розмова була „дуже гарною”. Президент США знову звинуватив одного зі своїх головних суперників на майбутніх президентських виборах Дж. Байдена у брехні щодо його сина Хантера. „Я не хочу нашкодити Дж. Байдену, але він зробив дуже нечесні речі”, – зазначив Д. Трамп. За версією американських ЗМІ, саме компромат на Х. Байдена Д. Трамп міг вимагати від В. Зеленського під час розмови з ним

(Deutsche Welle. – Bonn. – 22.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Q39e>).

Д. Трамп звільнив помічницю після слів про його повну дочку

Особистій помічниці президента США **Д. Трампа** М. Вестерхаут довелося покинути свою посаду після того, як вона розповіла журналістам про відносини президента з його дітьми. М. Вестерхаут заявила, що відносини між нею і Д. Трампом краще, ніж між ним і його дочками Іванкою і Тіффані. Крім того, за її словами, президенту не подобалося фотографуватися з Тіффані, тому що він вважає її занадто повною. Вона також жартома розповіла, що Д. Трамп не може відрізнити її в натовпі інших людей. За словами джерел, М. Вестерхаут розповіла про стосунки президента з дітьми на неофіційному вечері з представниками ЗМІ, поки Д. Трамп перебував у своєму гольф-клубі у штаті Нью-Джерсі. Сам Д. Трамп заявив журналістам, що М. Вестерхаут була хорошою співробітницею, проте визнав, що її слова „були трохи образливими”. При цьому він запевнив, що любить свою дочку Тіффані, зазначивши, що вона „чудова людина і старанно вчиться”. Як повідомляла газета New York Times,

причиною звільнення 28-річної М. Вестерхаут стали витоки, допущені щодо сімейного життя її боса і деяких деталей робочої діяльності президента. За даними газети, Д. Трамп дізнався про витоки і негайно прийняв рішення розпрощатися зі своєю співробітницею

(Kaktus. – Бишкек. – 06.09.2019. –

https://kaktus.media/doc/397091_tramp_yvolil_pomoshnicy_posle_slov_o_ego_polnoy_docheri.html).

Д. Трамп наказав оприлюднити стенограму розмови з В. Зеленським

Американський президент **Д. Трамп** розпорядився опублікувати текст телефонної розмови з Президентом України **В. Зеленським**, який послугував причиною гучного скандалу у США. Повний текст розмови без жодних правок мають опублікувати, повідомив Д. Трамп у своєму Twitter. „Ви побачите, що це був дуже дружній та абсолютно прийнятний дзвінок. Жодного тиску і, на відміну від Дж. Байдена та його сина, жодної послуги за послугу. Це ніщо інше, як продовження найбільшого і найдеструктивнішого полювання на відьом усіх часів!” – переконаний американський президент

(Deutsche Welle. – Bonn. – 24.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3QBQI>).

Огляд європейської преси: Д. Трамп хоче за допомогою України зберегти посаду

Скандал навколо телефонної розмови президента США **Д. Трампа** з **В. Зеленським**, а також можливі наслідки цього для Д. Трампа та його головного конкурента Дж. Байдена стали предметом аналізу багатьох видань. Німецьке видання *Süddeutsche Zeitung* називає новий скандал навколо телефонної розмови президента США Д. Трампа та його українського колеги В. Зеленського „цілком трампівським”. „Президент, який, серед іншого, отримав свою посаду за допомогою Росії, тепер розраховує за допомогою України втриматися на цій посаді. Німецька газета *Frankfurter Allgemeine Zeitung* вважає, що Д. Трамп у розмові з В. Зеленським

зловживав владою та вдався до шантажу. Дехто з коментаторів дотримується думки, що сам Д. Трамп лише виграє від цього скандалу. На це вказує, зокрема, оглядач швейцарської газети Tagesanzeiger. Д. Трамп не заперечує, що говорив з українським Президентом про Дж. Байдена. На свій захист Д. Трамп стверджує, що Дж. Байден заслуговує на те, щоб проти нього велося розслідування

(Deutsche Welle. – Bonn. – 23.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Q56W>).

Д. Трампа звинувачують у приховуванні доповідної записки спецслужб щодо України

ЗМІ у Сполучених Штатах активно обговорюють скандал навколо таємничої доповідної записки одного зі співробітників спецслужб, у якій йшлося, імовірно, про Україну. Небажання керівництва спецслужб і Білого дому розкривати зміст доповідної підживлює чутки і спекуляції. Видання The Washington Post, з посиланням на двох обізнаних співрозмовників, повідомило, що один зі співробітників спецслужб надав спеціальному інспекторові щодо перевірки можливих порушень і зловживань доповідну, у якій йдеться про Україну. Автором доповідної начебто є співробітник спецслужб, який працює у Білому домі. Він, за інформацією видання, у своїй доповідній заявив, що „Трамп зробив одному з іноземних глав держав тривожну пропозицію”. The Washington Post посилається на інформацію від двох колишніх співробітників спецслужб. Водночас інспектор відмовився розкрити зміст доповідної членам комісії Конгресу з питань діяльності спецслужб, хоча мав це зробити за законом, констатують ЗМІ. „Хоча і незрозуміло, яким саме чином інформація у доповідній стосується України”, зауважує, зокрема The New York Times, одразу постали запитання про те, які саме справи президент **Д. Трамп** має з керівництвом України. За кілька тижнів до того, як з’явилася таємнича доповідна, Д. Трамп мав телефонну розмову з **В. Зеленським**, пишуть журналісти. Зміст цієї розмови достеменно невідомий, і Білий дім відмовляється його розкривати

(Deutsche Welle. – Bonn. – 20.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3Pxxex>).

Д. Трамп залишив автограф на стіні на кордоні з Мексикою

Президент США **Д. Трамп** залишив підпис на стіні на кордоні з Мексикою в штаті Каліфорнія. Про це повідомляє газета Hill. Як пише видання, Д. Трамп після прес-конференції на південному кордоні США підійшов до стіни і розписався маркером. „Дуже жарко. Стіна, до неї неможливо доторкнутися. Можна смажити яєчню на цій стіні”, – цитує Hill президента. Крім того, Д. Трамп опублікував у Twitter відео, на якому він, зокрема, потискує руку військовослужбовцям прикордонної служби та позує разом з ними для фотографій. Раніше адміністрація Д. Трампа заявила, що візьме близько 3,6 млрд дол. на будівництво нових загороджень на кордоні з Мексикою з інших статей бюджету. Д. Трамп скористався для цього оголошенням режиму надзвичайного стану на кордоні, яке дає можливість залучити кошти, вже виділені конгресом на інші цілі. Д. Трамп зробив односторонні кроки після низки невдалих спроб домогтися від конгресу фінансування будівництва стіни. Через ці розбіжності на початку 2019 р. федеральний уряд жив понад місяць без схваленого бюджету, що призвело до скорочення роботи ряду міністерств і відомств (*Trend. – Бак. – 19.09.2019. – <https://www.trend.az/world/usa/3120713.html>*).

ТУРКМЕНИСТАН

У Туркменістані до Дня незалежності приурочено масовий акт помилування

Президент Туркменістану **Г. Бердимухамедов** підписав з нагоди 28-ї річниці незалежності країни (27 вересня) указ про помилування засуджених осіб. Згідно з документом, 868 громадян країни звільняються від подальшого відбування основного покарання у вигляді позбавлення волі, а також від додаткового покарання у вигляді покладення обов'язку проживання в певній місцевості. Під час робочої наради глава держави підкреслив, що традиційно напередодні великих державних свят проводяться благородні акції помилування засуджених осіб, які щиро розкаялися у своїх діяннях і готові почати нове життя. „Керуючись принципами милосердя та гуманізму, ми систематично звільняємо від покарання громадян, які вчинили злочини”, – наводяться в інформації державного агентства слова президента країни

(Trend. – Баку. – 24.09.2019. – <https://www.trend.az/casia/turkmenistan/3123029.html>).

УКРАЇНА

В. Зеленський – слуга Д. Трампа

Д. Трамп тиснув на В. Зеленського під час телефонної розмови. Президенту США через це тепер може загрозувати імпічмент. Але політика підлезування з боку Президента України – теж скандал, вважає Б. Йоганн. „Слуга народу” – так називає себе партія українського Президента. Вже у назві закладена програма: В. Зеленський і його партія хочуть слугувати українському народові. Але, коли йдеться про Д. Трампа, то В. Зеленський, здається, мусить і хоче довести, що він готовий служити й президентові США. Мабуть, украдливість – саме той термін, який влучно й водночас у рамках норм пристойності описує оті вкрай улесливі, націлені на беззастережну співпрацю слова В. Зеленського. Читання протоколу телефонної розмови Д. Трампа й В. Зеленського проливає світло на багато що. Президент США справді наполегливо тисне на свого українського колегу. При цьому, насамперед, йдеться зовсім не про інтереси США, а про компромат на можливого головного суперника Д. Трампа у майбутній американській передвиборній кампанії – демократа й колишнього віце-президента США Дж. Байдена. В. Зеленський буквально підтакує Д. Трампу, робить один комплімент за іншим і навіть називає свого співрозмовника „великим учителем”. З готовністю він відповідає на бажання Д. Трампа. Слуга українського народу перетворюється на слугу американського президента і таким чином робить свою країну м’ячем в американській внутрішній політиці

(Deutsche Welle. – Bonn. – 26.09.2019. – <https://p.dw.com/p/3QI2i>).

ФІЛІППІНИ

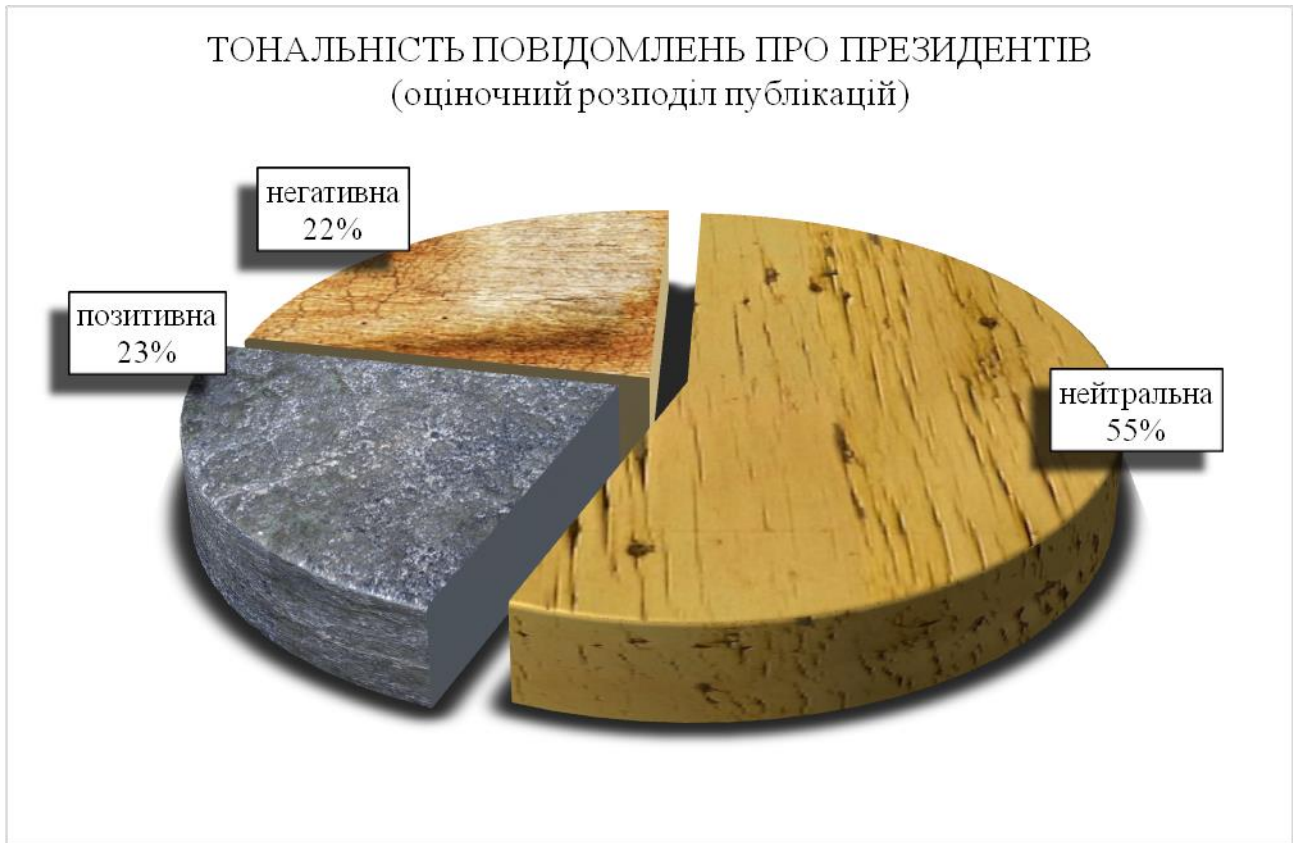
Президент Філіппін дозволив стріляти в чиновників, які вимагають хабара

Президент Філіппін Р. Дутерте дозволив стріляти в чиновників, що вимагають хабарі. Однак попросив не вбивати їх і пообіцяв, що таких стрільців у в’язницю саджати не будуть, повідомляє Manila Bulletin. „Якщо ви платите податки, збори, мита і так далі, а ці дурні вимагають хабар – вдарте їх. Якщо у вас є зброя, ви можете

вистрілити в них, але не вбивайте їх, тому що інакше ви можете не отримати помилування в результаті розглядів”, – заявив Р. Дутерте, виступаючи на відкритті урядового центру в місті Баланга. Президент запропонував стріляти корупціонерам у ноги і пообіцяв, що, у крайньому випадку, того хто вистрілив у корупціонера, очікують „серйозні тілесні покарання”, але не в’язниця

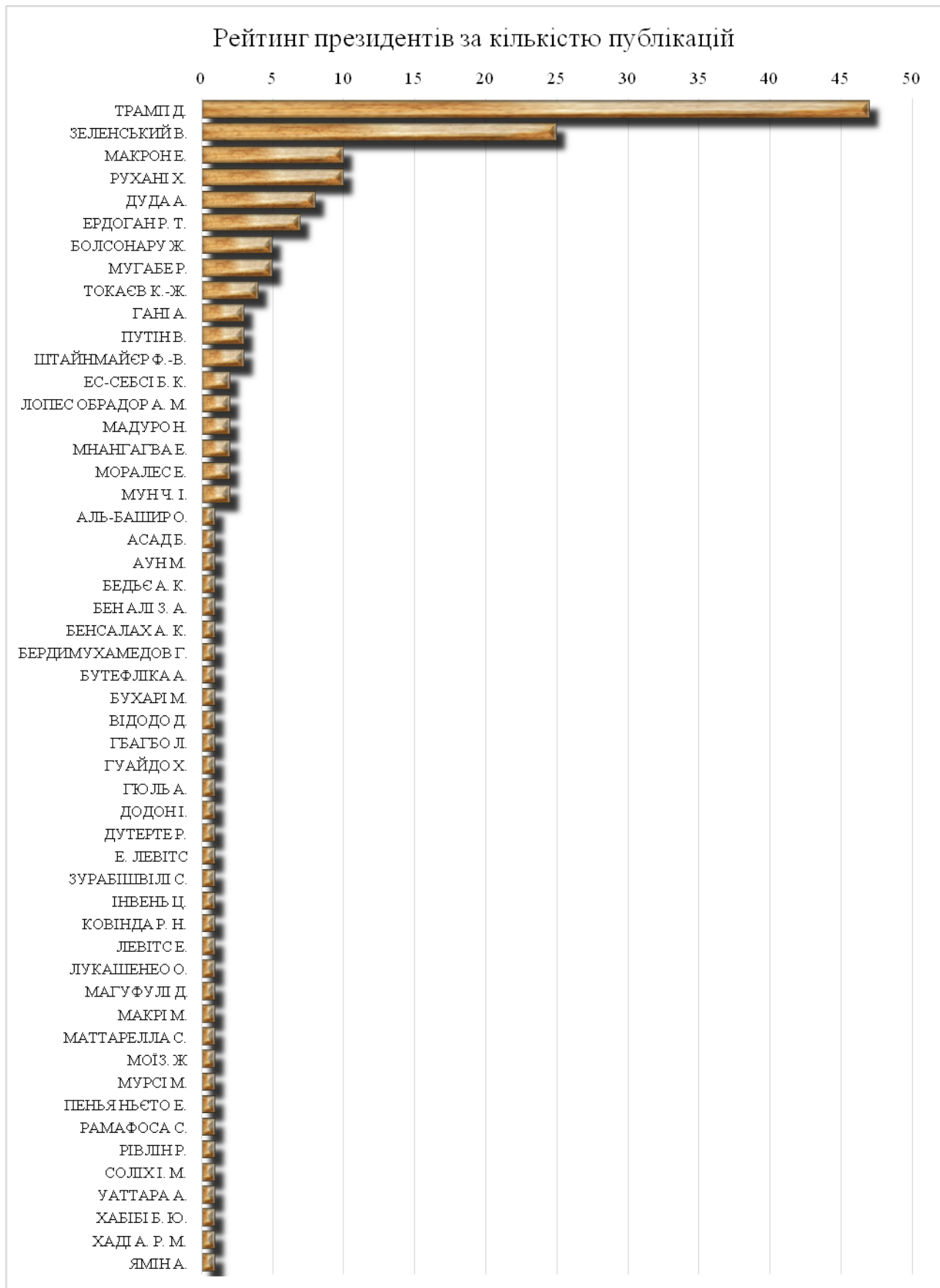
(Tut.by. – Минск. – 13.09.2019. – <https://news.tut.by/world/653419.html>).

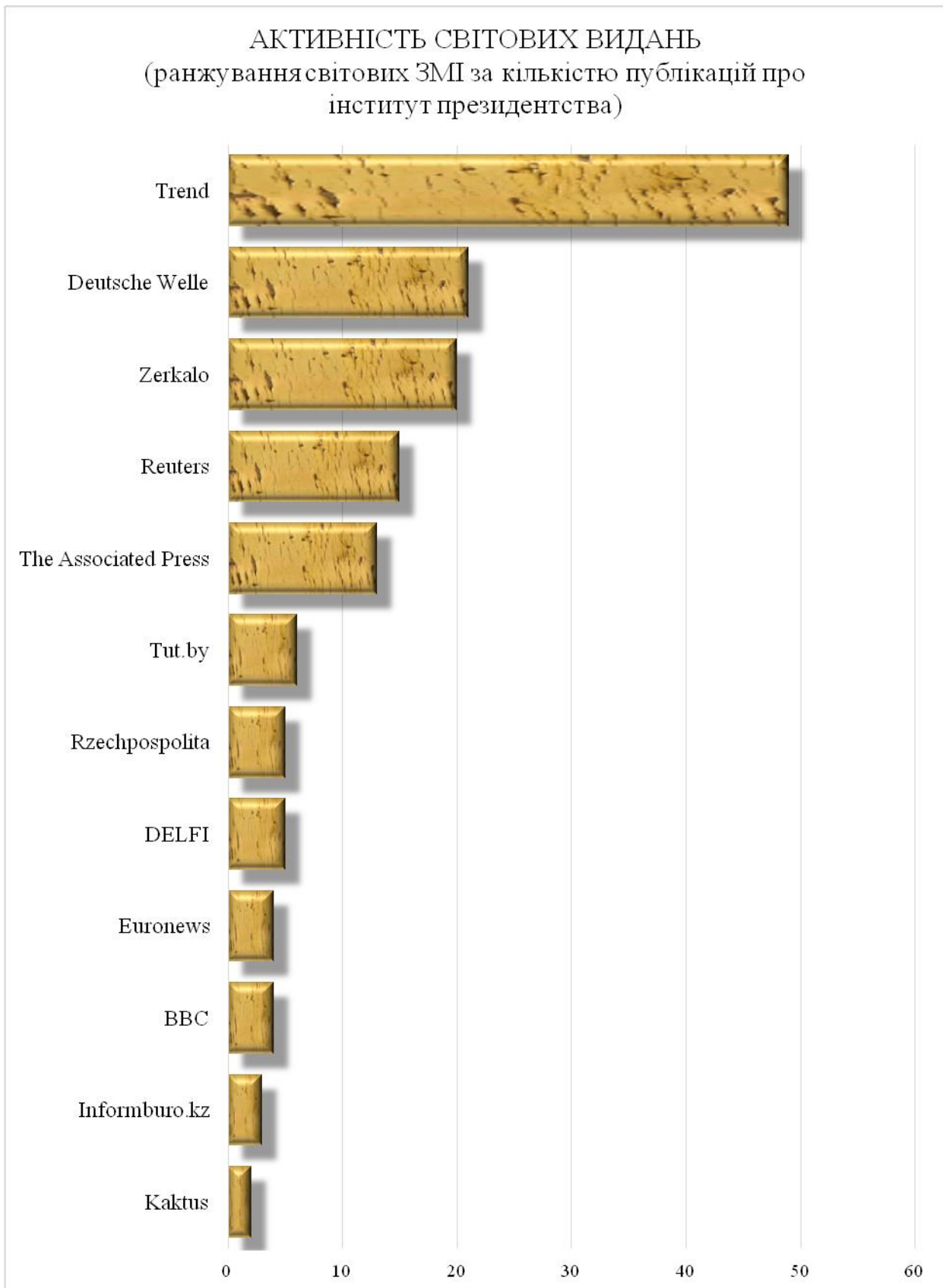
ІНФОГРАФІКА

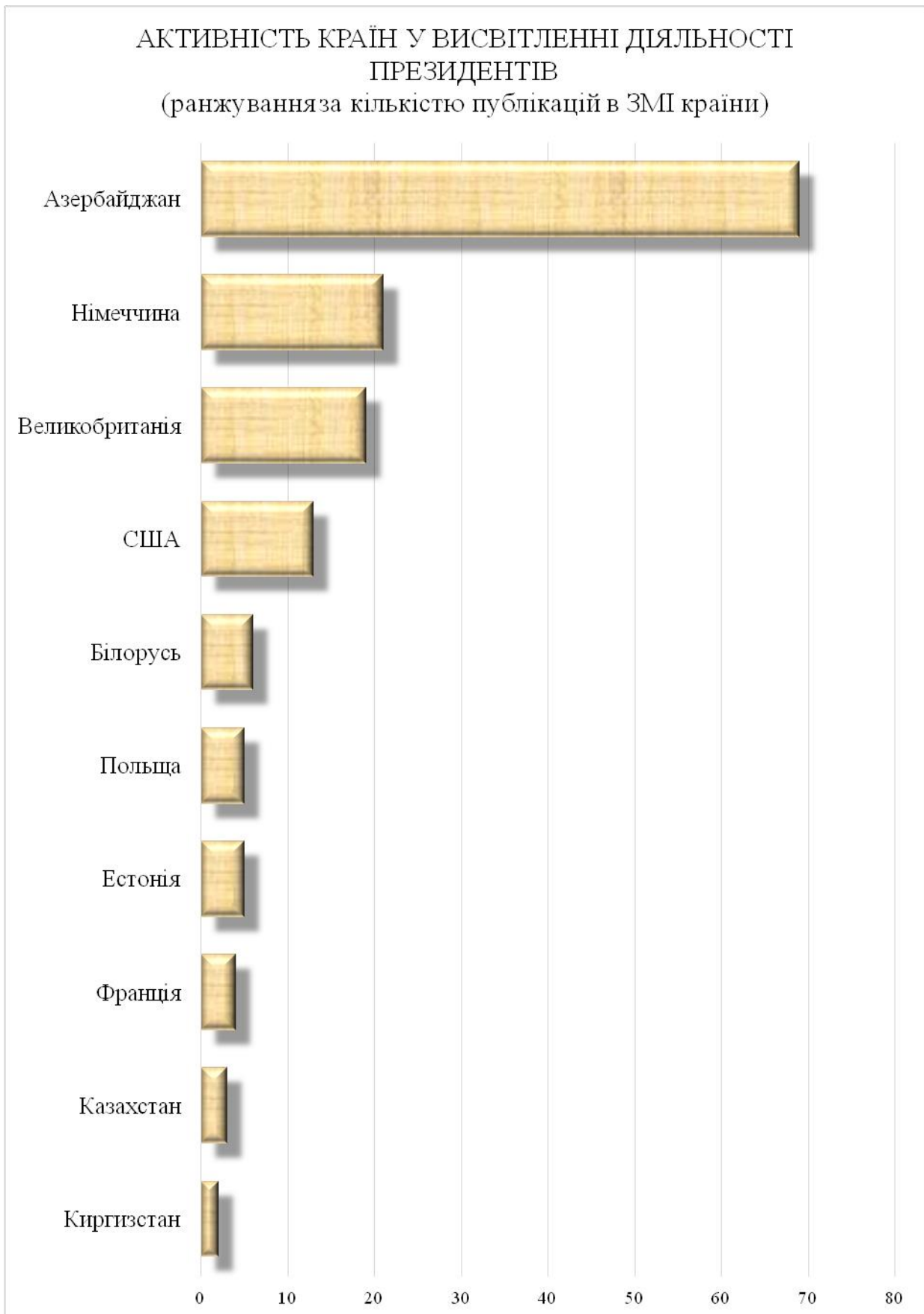

ВИСВІТЛЕННЯ СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТІВ У ЗМІ
(Доля публікацій за тематикою)

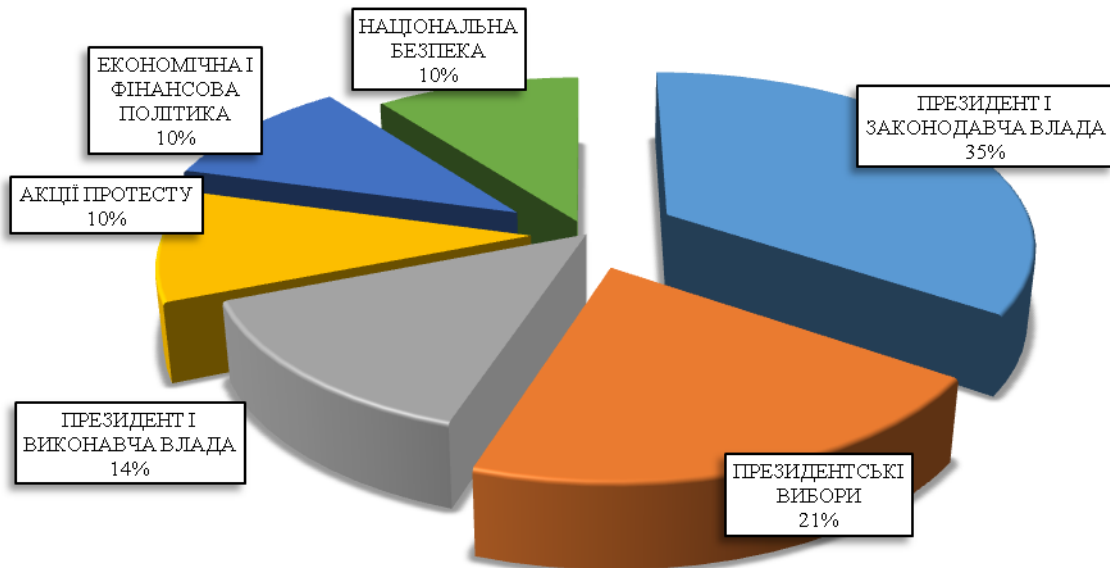

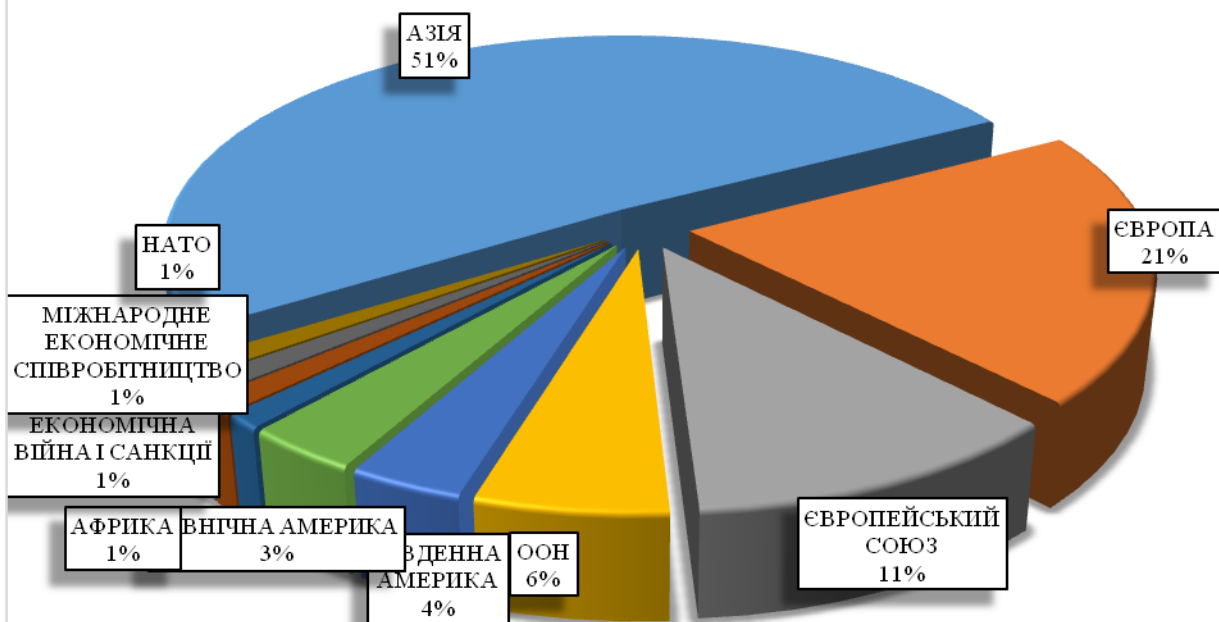

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ (Дольова вага сфер діяльності)

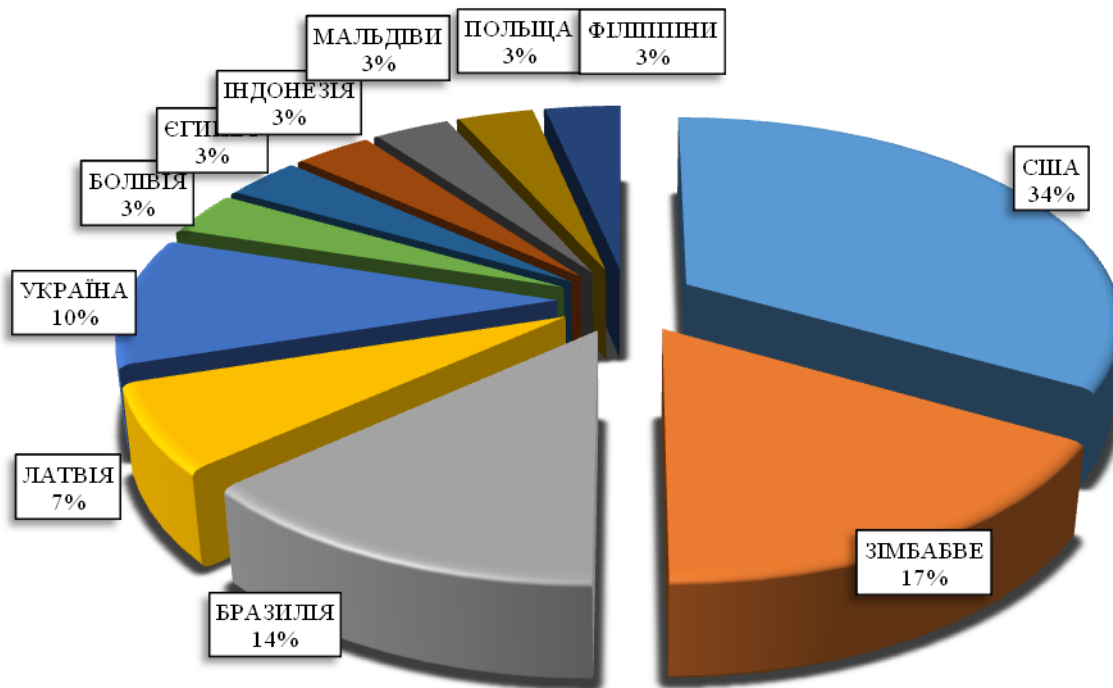

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ (Дольова вага сфер діяльності)

ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ

(Дольова вага країн, імідж президентів яких розглядався в публікаціях)

Модальність повідомлень про інститут президентства в ракурсі загальних рубрик

ТЕМАТИКА ПУБЛІКАЦІЙ ПРО ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА
(співвідношення ключових тегів у ЗМІ далекого та близького зарубіжжя)

